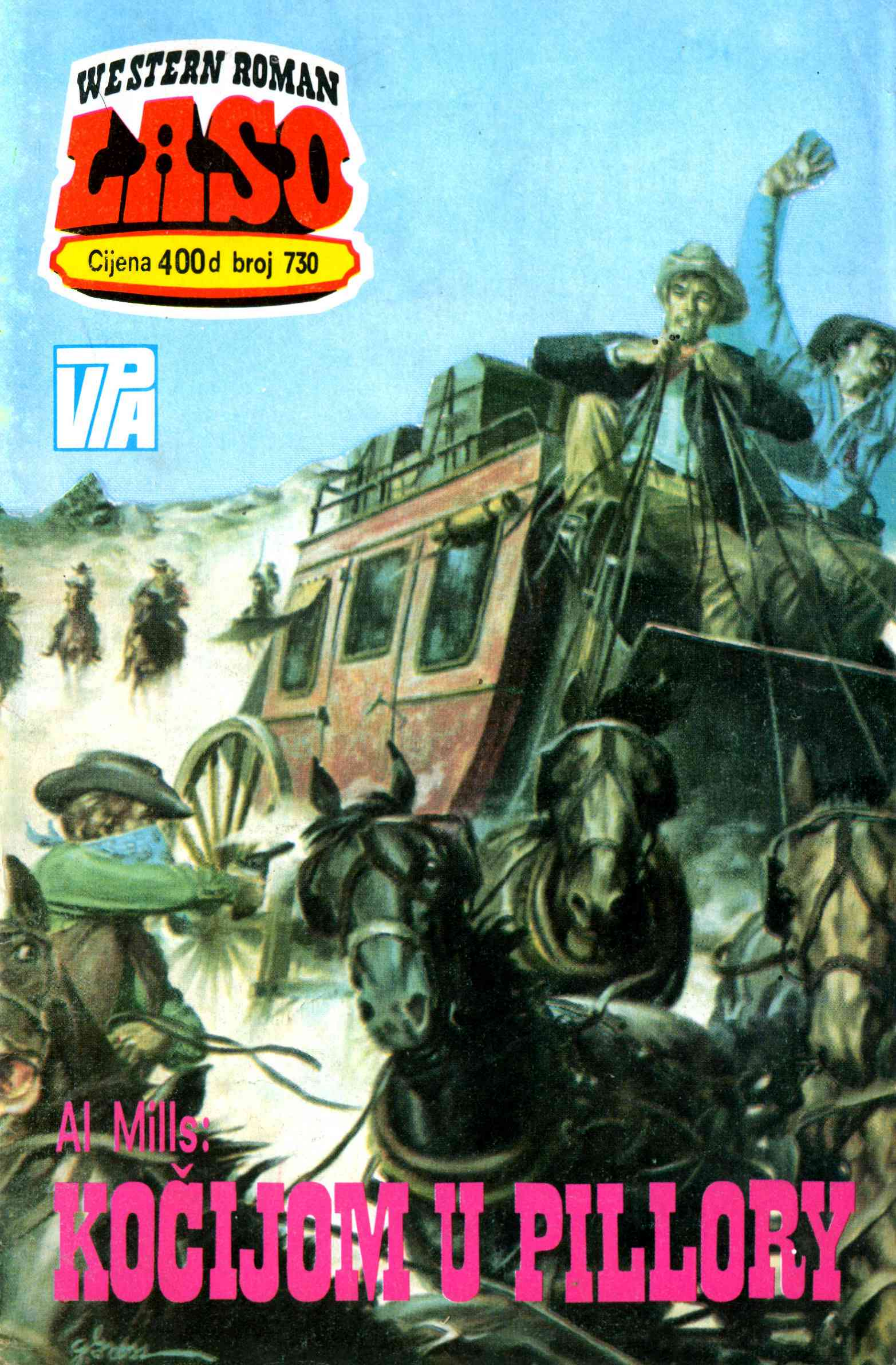

Al Mills:

KOČIJOM U PILLORY

Al Mills

KOČIJOM U PILLORY

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) –
OOUR Informativno-revijalna izdanja (v. d.
direktora Božidar Radman).
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)
Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Tehnički suradnik: Branka Ožegić
Al Mills: Kočijom u Pillory
Copyright: VPA
Recenzija: Božidar Stančić

Laso broj 730 izlazi 9. 10. 1987.
u nakladi od 67.000 primjeraka

I

Putovao sam u Pillory, grad bogu za ledima, okružen liticama Wiringa, omeđen rijekom Fore Creek. Kad sam sišao s vlaka u Tasty Taxu, gdje se završavala južna pruga za Texeramu, dočeka me topao i sparan dan. Bilo je to mučno i dugo putovanje, koje sam započeo u Windwardu, gdje sam te godine imenovan za saveznog šerifa.

Zovem se Harry Hogarth, imam 30 godina, crnu kosu, snažne čeljusti, izbočenu bradu s jamicom u sredini, orlovski nos i istaknute jagodice. Koža mi je preplanula od vjetra i sunca, brisana nepogodama, kao da je štavljena, oči su mi modre kao nebo, pogled širok kao zelena prerija, kao duša što je oduvijek žudjela za daljinama, za putovima duge što bi bojama premostila obzorje nakon kiše.

Kažu: kad netko prođe ispod duge, promijenit će spol. Djevojka će postati muškarac i obratno. Ja sam bio sasvim zadovoljan što sam muško, što dobro baratam koltom i puškom i jašem brzo poput vjetra. Volim društvo, u kojem, ako mi je po volji, potežem za dvojicu.

Radio sam za dvojicu i jeo za dvojicu. Ljubio i borio se, ako je

trebalo. Sve za dvojicu, sve dvostruko.

Zvali su me još i »Winning Harry« – čovjek koji dobiva. Ne uvijek, ali često. Katkad po prstima, ponekad po zubima ili pri kockanju, za ruletom.

Putovao sam, kao što već rekoh, u Pillory. Iz Tasty Taxa ću na Zapad poštanskom kočijom. Znam, bit će to mučno i dugo putovanje, ali ipak bolje nego da sam poveo ridana, koji bi na putu dugom 300 milja mogao zapasti u neprilike kao i gazda.

Bio sam na tragu Joeu Snippyju, okrutnom ubojici, pljačkašu, gadu kakvog još nije rodio Divlji Zapad. Rekoh, bio sam, jer sam dobio obavijest da se, pošto smo mu razbili bandu kod North Creeka, pojavio u okolini Pilloryja.

Bio sam savezni šerif, dakle, onaj što najčešće za druge žrtvuje glavu, čovjek od kojeg očekuju čuda samo zato što nosi tu titulu, samo zato što je stjecajem okolnosti imao sreću da dođe glave nekoj bandi ili banditu, da ga otpremi u Yumu ili na vješala.

Budući da sam bio taj »srećković«, kao nekadašnji šerif u Sterlingu, pozvali su me u

Windward, pričvrstili mi značku i rekli:

– Idi, Hogarthy, tjeraj, ubijaj! Sudi ološu što se smuca tim divljim, ušljivim, poganim i smrdljivim Zapadom.

Ja sam imao značku! Ja sam savezni šerif, ja sam netko i sa mnom im zacijelo neće biti lako!

Priznajem: bio sam počašćen. Kočoperio sam se po salunima, kockarnicama u Windwardu i drugim gradovima. Neka svi znaju da sam čovjek od povjerenja, a postavljen osobno od guvernera.

U Tasty Taxu sam morao pre-spavati. Ujutro, ukoliko sam dobro obaviješten, nastavljam put kočijom. U gradu sam morao rezervirati sobu u hotelu, naručiti dobar odrezak i pitu od jabuka, obrijati se, oprati i naći neku žensku ako se ukaže prilika, a zatim veselo krenuti sa Snippyjem. Činilo se da je lako i jednostavno, ali baš nije bilo tako. Joe Snippy bio je gadan čovjek, ucijenjen na 1000 dolara. Znao je dosad pokazati zube svakom lovcu na glave ili predstavniku zakona. Oni su ga gajali, ali ga nisu stjerali u rupu. Pozvali su Harryja Hogarta da to učini. Tu mladu, ludu i usijanu glavu, koja nije slutila da ulazi u lavlji brlog.

Sišao sam s vlaka. Nitko od malobrojnih putnika nije obraćao pažnju na visokog stranca što je, s punom torbom u ruci, stajao na prljavom peronu. U vlak ude nekoliko muškaraca i žena, kondukter da znak za polazak i vlak krene ravnicom što se protezala unedogled.

Ispred mene, kao na dlanu, nalazio se grad. Jedna poširoke

ulica, nekoliko drvenih kuća, nešto više zidanih od opeke siv krajolik s lijeve strane, zeleniji s druge, sve omeđeno cedrovima što su se blago zibali na lahuru što je puhao s Place Pitcha.

Pročistio sam grlo i polako krenuo prema hotelu. Sreo sam ponekog kauboja, jednu ženu sa smiješnim šeširom na glavi, debeljka znojna lica i užurbana koraka, dva-tri dječaka što su gurala kotač i našao sam se u središtu Tasty Taxa.

Gušila me prašina što su je podigla netom prošla kola. Čovjek što je u njima sjedio, nakrivljena, prljavog stetsona, kimne mi kao znancu. Odgovorih, pa nesvjesno rukom potražim značku smatrajući da njoj odaje poštovanje. Međutim, putovao sam inkognito i značka se nalazila u putnoj torbi zajedno s dersingerom, a kolt sam nosio s lijeve strane nisko pripasanih korica.

Prolazio sam kraj dućana i restorana, a onda ugledah hotel „Pictorial“, izbljedjela natpisa, prljavih zavjesa na prozorima i nadstrešnice ispred koje se, na stolcu što je škriputao pod teretom tijela, ljuljao neki dokoni stanovnik.

Kad sam ušao u predvorje, zapuhne me zadah neprovjetrene i prljave prostorije. Zavjese od baršuna, što su visile sa strane da mu ukrase unutrašnjost, bile su poderane i bile poput dronjaka. Iza tezge je dremuckao bradati čičica, hrkao je u blaženom snu premda su oko njega i na njega slijetale muhe. Kad sam udario o zvono, trgnuo se kao oparen, protrljao oči i zašištao:

– Što želite, molim?

– Sobu i kupelj – odgovorio sam službeno, osjetivši odjednom želju da odmah, čim ostavim stvari, uđem u salun i isperem grlo jednim viskijem.

Nakon toga, premda sam osjećao umor neprospavane noći, posjetio bih dobar restoran jer sam u želucu osjećao zvukove koje je izazivala glad.

Portir me odmjerio ispod oka, pružio mi knjigu da u nju upišem ime i prezime i predao mi ključ. Zatim, braneći se od roja muha, promuklim glasom nastavi:

– Soba broj tri! Što se tiče kupelji, obavijestit ću Mary White. – Zašutio je, pogledao ono što sam našvrljao u knjigu gostiju i upitao: – Ostajete li dugo ili ste na prolazu?

– Na prolazu.

– Onda dva dolara, unaprijed, gospodine Huxley!

Bio sam Tom Huxley, običan putnik na prolazu, što je valjao znati, jer sam bio stranac, a strance dobro odmijere, posebno šerif.

Uspeo sam se stubama do prvoga kata, zastao pred sobom 3 i pogledao duž hodnika. Bio je prilično dug, a s obje strane su se nalazile sobe. Iza nekih vrata čulo se škriputanje postelje, pa smijeh, psovke i svađa.

Dakle, bio sam okružen nemirnim susjedima. Možda se među njima nalazi još neki putnik koji čeka sutrašnju kočiju za Zapad.

Soba u koju sam ušao nije bila loša. Dapače, prilično uredna, sudi li se po posteljini što je bila donekle čista, po zavjesi na prozoru i pogledu na ulicu, zapravo na trg ispred »Pictoriala«,

koji je umorno drijemao u sparnoj poslijepodne.

Pogledao sam u prljavo zrcalo i ugledao prilično zgodnog Harryja Hogarta, samo što mu je probila brada.

Kad sam nešto poslije ušao u salun, barmen je drijemao za tezgom a muhe su jednolično zujale. U zraku se osjećao smrad lošeg viskija i toplog piva, oštar miris jela što je dolazio iza vrata u uglu, pri kraju dvorane, i kiselina znoja kauboja, rančera, farmera, kockara. Sve se to pomiješalo s parfemom neke animir-dame, što je značilo da sam imao dobar nos i sposobnost da čulom mirisa osjetim prisutnost pojedinih ljudi.

Kad sam prišao tezgi i nakašljao se kako bih barmena trgnuo iz drijemeža i upozorio ga da sam došao, on se lecnuo i pogledao me izbuljenim očima. Odmah je dohvatio prvu čašu i počeo je brisati uvježbanim pokretima, nastojeći kroz polumrak ocijeniti tko mu sad remeti mir lokala.

– Viski, dvostruki – rekoh i naslonih se o tezgu lagano bubnjajući prstima.

Vješt看 pokretom gurnuo mi je cijelu bocu bez čaše. Obrisah joj vrh i nagnuh oštro piće, nakon čega me spopala blažena toplina. S nešto više veselja u glasu upitah:

– Gdje bih mogao nešto dobro pojesti?

Dok je razmišljao što da odgovori, na pokretnim vratima saluna pojavila se štakorska njuška maloga, krivonogoga kauboja teturava koraka. Već je s vrata viknuo: – Col, došao sam po svoj kolt! Koliko si ono rekao da sam ti dužan?

– Deset dolara, Bobe.

Prišao je tezgi, izbrojio novac i zbunjeno se nasmiješio. Zatim se počesao ispod prljavog stetsona.

– Sinoć sam malo više popio... čuj, Cole, da li sam zaista potrošio sav novac? Znam da sam primio plaću, ali neka me grom ubije ako mi je jasno kako sam spiskao onoliko dolara.

– Pitaj malu Pussy – nasmi-
juljio se barmen i pružio mu otrcani opasač s koltom.

– Gle, znači, i toga je bilo a ne samo pića.

Barmen kimne, kauboj obliže suhe usne i nastavi:

– Prokletstvo, baš sam žedan! Daj mi da nešto popijem! Klin se izbija klinom, zar ne, stranče?

Pitanje je bilo upućeno meni i ja kimnuh. Čovječuljak grozničavo dohvati bocu i ispije dug gutljaj.

Opet je zavládala tišina. Zuja-
le su muhe, barmen se znojio, kauboj je nastavio piti s užitkom sve dok se na stubama nije pojavila djevojka pozamašnih oblina.

Kauboj se okrenuo i na njegovu se licu ukazao zadovoljan osmijeh.

Oh, Pussy, srce! Dođi da nešto popiješ! Da ti platim piće za ono noćas.

Djevojka što je sišla bila je krupna, dvaput teža od kauboj-
ja. Zanjihala se u bokovima i prišla tezgi, prezirno odmjerila to malo zanovijetalo, pogledala prema meni i dogurala se do mogeg boka. Kao slučajno očesala se o mene pa zacvrkutala:

– Bobe, pij sam, jer će mi ovaj gospodin zacijelo platiti kvalitetniji viski od onog što ti piješ.

– Hej, mogu i ja...

Nije ga udostojila pogledom već mi se obratila slatkim glasićem:

– Zdravo, stranče! Može li piće za Pussy?

– Može – rekoh i zatražih od barmena čašu.

II

Joe Wickend bio je kockar, pustolov i propalica od glave do pete. Zao čovjek, ali je imao manire džentlmena i ljepuškasto lice za kojim su uzdisale mnoge dame. Zračio je šarmom i dijelio ga šakom i kapom uz dobroćudni, gotovo nedužan osmijeh.

Imao je dva lica: nevino, puno neke pseće pokornosti, i drugo, kruto, bezosjećajno, što bi ga katkad preobrazilo u zvijer. Podmuklost mu je bila vrlina, prijevare za kockarskim stolom dio svakidašnjice, a zla riječ i pogled izazivali su u ljudi odbojnost.

Kao što se to već događa u životu, nedužni nasjedaju takvim tipovima. Njegova žrtva, između mnogih koje je imao u svom burnom životu, bila je Suzy Techy, kći bankara Sama Techyja. Lijepa djevojka, stasita, kose boje žita, prćasta nosa, dražesne brade i očiju plavih poput neba. Zavrtio joj je glavom, osvojio je u jednom dahu i napravio od nje stvorenje koje mu je jelo iz ruku.

Jest, od nekad ponosne djevojke, koja je odbijala mnoge udvarače, Suzy je postala djevojka koja je srce dala propalici! Ležala je u hotelu »Pictorial«. Kraj sebe je slušala bezobzirno hrkanje Joea Wickedea i razmišljala o budućnosti.

Dok je prije toga s njim vodila ljubav, bila je u sedmom nebu. Joe je znao s djevojkama, osobito s neiskusnima, sad se Suzy, rasplamsavajući u njoj pritajeni žar strasti što je tako iznenada buknuo otkako je uz njega postala žena. Umirala je u njegovu zagrljaju jer nitko nije bio kao Joe. Predavala mu se sklopljenih očiju i uživala, sretna što je žena, što osjeća to tijelo kraj sebe, jer je oduvijek to željela.

Još joj je pred očima susret s čovjekom koji ju je mogao učiniti sretnom da je htio. Očekivala je to, nadala se, sanjala cijelog života. Vidjela ga je svakog dana kako prolazi njenom ulicom i dijeli osmijehe, skidajući galantno šešir pred damama. Bila je ljubomorna, a nije s njima progovorila ni riječi.

Prolazio je onako lijep, stasit, uvijek elegantan, i počeo je zapazati. Zavodio ju je osmijehom, kretnjama i slatkim riječima otkako su se upoznali.

Kad bi se toga sjetila, u lice bi joj ulazilo rumenilo.

Ušla je u dućan bez namjere da nešto kupi, samo da se nađe blizu njega. Isprobavao je odijela, pa kad ju je opazio, slatko se nasmiješio i upitao:

– Da li mi ovo odijelo dobro stoji, gospodice Suzy?

Znao je njeno ime. Pocrvenjela je i kimnula, nakon čega se on okrenuo trgovcu i rekao da ga kupuje. Pomogao joj je da izabere šešir, slatko preo i probadao je žarkim pogledima. Ona se pred njim osjećala kao ptica, zbunjena, dršćući kao šiba na vodi.

– Divno vam pristaje, gospodice Suzy! Nije ni čudo. Takva

ljepota se rijetko susreće!

– Oh, nemojte – rekla je glasom koji je podrhtavao. – Vi mi laskate.

– Ja? Ni govora – branio se zavodničkim smiješkom. – Vi ste najljepša djevojka koju sam sreo!

Izišli su zajedno iz dućana. Na nogostupu ju je uhvatio za ruku i poljubio je dotakavši joj nježno dlan.

– Volio bih vas ponovo vidjeti, Suzy! Nemojte me odbiti. Lud sam za vama! Bila je zbunjena. Nitko s njom nije tako razgovarao. Nitko nije bio tako lijep kao Joe Wicked. Iako kockar, o čemu se pričalo po gradu, on je za nju bio čovjek iz snova, iz onih romana koje je čitala. Jedva je i protiv svoje volje promucala:

– Oh, nemojte! Nemojte, molim vas...

– Recite: kad i gdje? Gdje se možemo vidjeti?

Bio je nestrpljivi shvativši da pred sobom ima ovčicu koja ga je gledala bezazlenim, nevinim očima. Pun osvajačkog žara, u čemu mu nije bilo premca, nastavljao je:

– Moram vas vidjeti, Suzy! O vama sanjam već noćima.

Nije mogla odoljeti tom pogledu, tim slatkim riječima i opet je zbunjeno promucala:

– Sutra, ovaj, to jest danas ću posjetiti prijateljicu na ranču „Tri šešira“ i...

– Čekat ću vas! – rekao je i slatko se nasmiješio na rastanku.

Tako je počelo, nastavilo se i, evo, ona sad leži s njim u postelji.

Da li je sretna? Da, veoma sretna, jer je odlučila početi s njim na kraj svijeta. Kad joj je

rekao da odlazi iz Wiringa, bila je vrlo nesretna. Pomislila je da će ga izgubiti. Kad joj je predložio da pobjegne s njim, pristala je. Pristala je i da iz očeve blagajne ukrade pozamašnu svotu dolara i ostavila mu pismo u kojem ga moli da joj oprost.

Sad je u Tasty Taxu i čeka jutro kad će kočijom nastaviti.

Žalila je za ocem, kojeg je nježno voljela. On joj je zamijenio majku. Nanijela mu je sramotu, pokrala ga, sve zbog Joea Wickedada što nesnosno hrče, ali je sve na njemu čini sretnom.

Odlazila je noć. Zvijezde su polako gasnule kad je usnula. Ujutro će s njim nastaviti put i bijeg, jer je bila sigurna da će Sam Techy, uvaženi bankar iz Wiringa, pokrenuti nebo i zemlju da ju pronađe i vrati kući.

* * *

U hotelu »Pictorial« odsjeo je i Jack Jabber. I on je čekao ujutro da bi se ukrcao u poštansku kočiju. Gdje će se zaustaviti, to još nije znao, ali mu je bilo jasno da se više nikad neće vratiti u Pinfold. Bježao je. Bježao je glavom bez obzira jer je ubio čovjeka.

Kako se to moglo dogoditi njemu, kad su ga poznavali kao mirnoga i staloženog čovjeka? Sve se dogodilo iznenada, u pogrešno vrijeme, i kriv je viski kojim je bio ispunjen do grla.

Što mu je to Bill Campton rekao da je morao potegnuti pištolj?

Ah, da! Da je mlakonja, lijenčina i kukavica. Čovjek koji od staroga i bolesnog oca traži novac pa pije, troši ga na animirane dame kao svaka prava propalica. Iako je sve to bila istina,

Jack je ovu uvredu oprao metkom.

Kad se razišao barutni dim, shvativši što je učinio, jer Bill Campton nije bio naoružan, Jack je podbrusio pete. Već je tri dana u Tasty Taxu i još ga nije stigla potjera. Možda zbog toga što je zavarao trag. Bilo kako bilo, bio je izvan zakona i imao je dovoljno vremena da razmisli o svojem dosadašnjem životu.

* * *

U sobi broj 10, s lijeve strane hodnika, te se noći u krevetu izležavao Sam Parkins. Kraj sebe je osjećao žensko tijelo. Još je u grlu osjećao gorčinu koju je želio ispljunuti, kao što je želio nestati iz ovoga prokletoga grada prije nego što shvate da je bankrotirao.

Zar on, uvaženi bankar, za kojeg se nadaleko čulo, da spadne na prosjački štap? Bilo je to nezamislivo do prije godinu dana, sve dok nije upoznao Mary White, tu crvenokosu vješticu iz saluna. Bože, kako je bio naivan i glup kad je pomislio da ga voli!

Zar je netko mogao voljeti njega, njegovu mješinu, to brdo sala što se treslo pri svakom koraku? To debelo, premda dobroćudno lice, i sive, male oči.

Zaludila ga je ta vještica plamenoga i žarkog pogleda, božanstvenog tijela za kojim je umirao nalazeći u njemu utjehu za izgubljene iluzije.

Ona mu se podavala. Svaki njen pogled stajao ga je ponekoga skupog poklona. Znala je s njim, mazno bi prela, prenemagala se, upravo kao i noćas dok je ležala kraj njega, još znojna i topla od ljubavi.

Prevario je klijente, rančere i farmere, ugledne ljude što su vjerovali u njegovo poštenje. Za godinu dana, koliko je sve to trajalo, Mary White je vješto skrenula njegov novac u svoju kasu, da bi jučer dotukla Parkinsa riječima:

– Baš me briga što ćeš bankrotirati! Zašto nisi pazio? Uostalom, ja bih pokupila sav novac, pa otišla i negdje drugdje počela iznova.

Pogodila je njegove misli. Bio je to jedini izlaz. Drugog nije bilo. Zato je sinoć pokupio sav novac, spremio ga u torbu i odlučio zauvijek otići iz grada. Kad je došao na njena vrata, dočekala ga mračnim pogledom i promrsila:

– Onda, kako stoje stvari? Da li si me poslušao? Kimnuo je i zbunjeno se nasmiješio. Pokazao joj je torbu i promrm-ljao:

– Tu je sve.

– Koliko?

– Deset tisuća dolara!

– U redu, dragi! – rekla je dobroćudno i pomilovala ga po znojnom čelu ispod čelave glave. – Hoćemo li voditi ljubav? Sad će tebe tvoja Mary dobro provozati.

– Hoćeš li sa mnom, Mary?

– zacvilio je.

– Naravno, dragi!

III

Nisam imao vremena očiju-kati s Pussy, ali sam joj platio piće i krenuo da se okupam, sredim kao čovjek i pokušam ustanoviti kako živi taj gradić u kojem je, koliko sam se sjećao iz evidencije, bio šerif po imenu Jim Duryla. Imao je pozitivne karakteristike i želio sam ga

upoznati, ali ne u kancelariji već na djelu.

Moj put u Pillory nije bio samo posvećen Yoeu Snippyju već je bio i inspekcijske prirode. Želio sam osobno upoznati na djelu ljude koji su čuvali zakon. Smatrao sam da to moram učiniti ako doista želim zaslužiti plaću saveznog šerifa. Osim toga, bio sam još mlad, nadobudan, pa sam se strastveno prihvatio novog posla smatrajući da ću u najmanju ruku od Divljeg zapada napraviti najmirniji predio pod kapom nebeskom.

Znao sam da to neće biti lako. Bio je to zvjerinjak u kojem je vladao vučji zakon. Mjesto gdje su se svakodnevno odvijale drame i tragedije i gdje su vladali pištolj, puška i nož.

Na jednoj strani su bili bijelci, doseljenici, a na drugoj Indijanci. Klali su se već godinama, na smjenu, s manje ili više uspjeha. Kad je trebalo da se slože, nisu se složili i krv je još tekla ovim lijepim, ali još divljim krajem.

Bio sam dio tog podneblja, jedinka što je imala pravo da se bori protiv zločina i nepristrano izgladuje sporove, dolazili oni s bilo koje strane.

Noć me zatekla u sobi. Obukao sam novo odijelo, prigodno šerifu i džentlmenu. Oko vrata me stezao okovratnik čipkaste bijele košulje i prsluk, ali sam to stoički podnosio svjestan da u tom oklopu doista izgledam odlično.

Zadovoljan izgledom, sišao sam niz stube pa izišao u mirnu, toplu noć. Nebo je bilo osuto zvijezdama, grad je oživio, ulice su bile pune prolaznika.

Iz saluna se čula buka, zvuk klavira, smijeh animir-dama,

vrisak nekoga pijanoga kaubojca. Sve u svemu, sudeći po onome što sam vidio na prvom katu, bio je to relativno spokojan grad.

Šetao sam nogostupom i zapazio znatiželjne poglede. Na-smiješio bih se nekoj djevojci, dohvatio dostojanstveno stetson kad bi me pozdravio neki uglađeni građanin i svratio u prvi salun.

Bio je poluprazan. Djevojke su dokono visile kraj tezge i kad sam ušao, osjetih na sebi njihove poglede. Bio bih farizej kad ne bih priznao da sam te večeri osjetio želju da mi neka od njih, svakako najbolja i najljepša, pokloni ljubav. Bilo je i vrijeme, jer sam u postelji sa ženom bio prije osam dana kad sam u Windinessu sreo Carolinu.

No Windiness je bio dalek, Carolina također, ali u salunu kamo sam ušao nije bilo nijedne lijepe. Bilo je to za priproste kauboje, ponekoga siromašnog rančera ili farmera. Za mene, kao saveznog šerifa, tražilo se nešto posebno. Što se tiče atmosfere u ovom i još u nekim salunima koje sam te večeri posjetio, nije se ništa posebno događalo. Djevojke su radile svoj posao, gosti su se kockali, pili ili pjevali, ali još nitko nije povukao pištolj ni započeo tučnjavu.

Bilo je to čudno, pogotovo kad se zna da su to bile svakodnevnice pojave. Da li je to zasluga šerifa, nisam znao, ali je godila ta tišina. Izišao sam, krenuo drugom stranom ulice i svratio u restoran. Večerao sam, a zatim sit i zadovoljan krenuo da nešto popijem u »Pictorialu«. Još nisam bio

umoran. Budući da me sutra očekuje dug put, bilo je uputno da se dobro odmorim.

U »Pictorialu« sam našao ono što nisam našao ni u jednom drugom salunu. Ništa neobično jer je to bio hotel za osobe punijeg džepa. Salun je bio ispunjen do posljednjeg mjesta. Kad sam ušao da nešto na brzinu popijem i eventualno se ogleдам za nekom damom, odmah me opazila Pussy.

— Hej, koga ja to vidim! — uskliknula je i uhvatila za ruku djevojku koja me sramežljivo, onako ispod oka, odmjerila i pocrvenjela. Nešto joj je usput govorila dok se probijala prema meni i udarala oko sebe rukama jer su je svi htjeli dotaknuti, uštinuti, pogotovo djevojku što se zbunjeno smiješkala.

— Prste sebi, glupani! — cik-tala je Pussy i tako dolepršala do tezge gdje sam već sa zadovoljstvom ispijao viski.

— Ovo je, stranče, Isabel North, moja prijateljica! Uh, baš sam žedna! — nastavila je pa bez pitanja uzela moju čašu i ispijala piće.

— Ali, kako to smiješ, Pussy? — prekorila ju je djevojka i pogledala me kao da ispričava kolegicu.

Sad, kad su bile kraj mene, vidio sam modre oči, sočne usne, kosu kao gavranovo pero, divne grudi i struk, oble bokove što su gotovo htjeli iskočiti iz purpurne haljine. To je bila djevojka kakvu bi poželio svaki sladokusac, pa se kao kobac okomih na nju.

— Donesi damama liker, a meni još jedan viski! — naredio sam barmenu.

Ocijenivši da ima posla s džentlmenom, što nije bilo slu-

čaj s drugim gostima jer su bili zabavljeni sami sobom, brzo je donio što sam tražio.

– Za naše poznanstvo, gospodice Isabel! – rekao sam i nazdravio.

Prinijela je čašu ustima i jedva jezikom dotakla piće. Pussy je nestašno udari laktom o bok i zaprijeti:

– Ne drži se tako, srce! Tataca je daleko. Vidiš da si upoznala džentlmena. Samo jednom se živi, Isabel! Nisi više djevojčica.

Djevojka je bila zbunjena. Zapravo, oboje smo bili zbunjeni. Ja zbog toga što sam odmah ocijenio da ona nije kao Pussy ili neka druga ovdajšnja dama, a ona vjerovatno zato što još nije sreća takvog muškarca. Što se motalo u toj lijepoj glavici? Zar misli da sam kockar, prokleti Don Juan ili neki propalica? Još je ukočena, premda se Pussy svim silama trudi da otopi taj led. Da je nekako opravda, Pussy me pogleda i objasni:

– Znate, Isabel je na proputovanju! Iz istoga smo grada. Štoviše, sjedile smo u istom razredu. Ja sam, evo, krenula drugim putom, a ona sutra putuje poštanskom kočijom da bi upoznala čovjeka za kojeg će se udati.

– Ali, Pussy! – uskliknula je djevojka, kojoj je bilo neugodno što ona strancu govori o tim stvarima.

– Ne ljuti se, srce! Tko zna kakav je taj, taj tvoj... kako se ono zove? Znate... hej, do vraga, cvrkućem bez veze a još ne znam ni tvoje ime.

– Huxley! – odgovorih i zavodnički pokušah »uhvatiti«
Isabeline oči.

Ali, vraga! Pogled joj je bio

uperen u pod, a u ruci joj je podrhtavala čaša.

– Drago mi je što smo se upoznali, gospodice Isabel! I ja sutra putujem kočijom – rekao sam, nadajući se da će je ta vijest razveseliti.

Na trenutak je podigla pogled, a zatim prošaptala:

– Onda ćemo se još vidjeti. Osjećala se neugodno. To se vidjelo u svakom njenom pokretu, pogotovo kad je Pussy, dohvativši s tezge bocu viskija, predložila:

– Čuj, momče! Kako, kako se ono... aha! Huxley, tako nekako, zar ne? Kako bi bilo da pobegnemo iz ove gužve, a? Reci mo k meni u sobu i da tamo popijemo ovo iz boce.

Prije nego što sam odgovorio, pogledao sam Isabel. Bila je zbunjena, gotovo zaprepaštena tim prijedlogom.

– Ali, gospodin ima valjda drugog posla – promrmljala je.

– Imaš li, momče?

Slegnuo sam ramenima i ona to shvati kao pristanak, uzme bocu, uhvati oboje za ruke i povede prema sobi.

Zacijelo bih se te večeri odlično proveo da se u tom trenutku u salunu nije začulo komešanje. Pale su oštre riječi za nekim stolom, začuo se tresak stakla i urlik. To je bio znak za tučnjavu koja je započela u uglu, a zatim se proširila na cijeli lokal.

Djevojke prestrašeno vrisnuše i pojuriše prema stubama.

Okrenuo sam se da vidim što se događa, brže-bolje sam se sagnuo da izbjegnem bocu koja se iza mene, na zrcalu, razbila u tisuću komadića. Bio sam iznenađen brzim razvojem događaja. Pomalo začuđen, kao da je

upravo takva razonoda trebala svim tim ljudima što su se gušili, tukli, grizli i vikali.

Odjednom sam iza sebe začuo kako se, uz škripu, otvaraju vrata na pokrajnom izlazu. Osjetio sam prisutnost čovjeka koji je sve to također promatrao. Kad sam se okrenuo, opazio sam šerifa.

Mirno se držao za potporni stup niz koji se spuštala zavjesa od baršuna i očito s užitkom promatrao tučnjavu. Nije još ni prstom maknuo da je prekine, premda nam se ta lavina opasno približavala.

Bio sam svjedok mnogih obračuna. Štoviše, u nekima bih s užitkom sudjelovao, ali ovo što sam vidio bilo je izvanredno. Udaralo se muški, uzvraćalo se i primali se udarci, sve bez jauka.

Odlična predstava. Kad završi, odlučio sam da sa zadovoljstvom zaplješćem.

Šerif, po svoj prilici Jim Duryla, sagnuo se kao i ja kad je kraj nas proletjela još jedna boca. Naokolo su ležali onesposobljeni borci, a ostali su nastavljali tučnjavu. Bio sam, priznajem, iznenađen što šerif još ništa ne poduzima da to spriječi. Katkad se takva tučnjava mogla razviti u nešto opasnije. Sjevnuli bi noževi, pod utjecajem alkohola nekontrolirano se potezao pištolj i ubrzo bi na podu ostali leševi.

— Zaboga, zašto ne prekinite? — prekorio sam ga promuklim, oporim glasom, smatrajući da je pasivan zbog kukavičluha. On me samo ošinuo pogledom i promrmljao:

— Ne miješaj se u to, stranče!

— Ali oni će se pobiti, šerife,

zar ne vidite do čega to može dovesti?

Mirno je slegnuo ramenima, strpljivo pričekao da mu se približi to klupko, a zatim se ubacio u tu bujicu, dohvatio je dobro odmjerenim udarcem neku ljudeskaru, raskrvario šaku, posisao krv i izvukao pištolj.

Pucanj je odjeknuo poput groma. Šerif je viknuo da nadjača buku.

— Sad je dosta, momci!

Prestali su na zapovijed, a on je mirno prilazio kolovodama i pritjerao ih kao stado na gomi-lu.

— Hajde u zatvor! — naredio.

Prokletstvo, takav mi je pomoćnik bio potreban!

IV

Dok sam sutradan čekao kočiju za Pillory, nisam slutio da će ona postati kočija očajnika. Nosila je ljude različitih sudbina, povezane na neobičan način. Za neke je taj put bio put nadanja, za druge očajnički pokušaj da srede svoj život i prilika da pobjegnu od stvarnosti.

Kuda će ih dovesti i do čega, bilo je neizvjesno jer su putovi sudbine čudni i nepredvidivi. Od Tasty Taxa do Pilloryja bio je dovoljno dug put, na kojem se može svašta dogoditi.

Spavao sam te noći duboko, umoran od puta do ovoga grada, od događaja kojima sam prisustvovao, ali bogat novim iskustvima što sam ih doživio.

Poželio sam pojesti dobar zajutak, jer tko zna što ću jesti na tom putu, premda se putnicima pružala prilika da nešto pojedu u stanicama dok bi čekali zamjenu konja. Najčešće je to bio običan grah sa slaninom koji bi

pripremila muška ruka ili ruka neke Indijanke. Za većinu je to bila promjena jelovnika i prilika da utole glad ne birajući što će jesti.

Budući da je kočija prolazila u osam sati, imao sam dovoljno vremena da napunim želudac.

Dok sam silazio niz stube, pitao sam se hoću li u restoranu sresti Isabel North. Zacijelo će s njom biti Pussy, pa neću imati prilike da s njom popričam, što nije bilo nevažno jer mi se djevojka dopadala. Imala je u sebi nešto što me privlačilo. Nešto je iz nje zračilo nevinošću, neiskustvom, što je za svakoga zrelog muškarca bio izazov.

Premda sam znao da će put biti prašan i prljav, koraćao sam nogostupom dotjeran. Sunce je već dobro grijalo i milovalo mi obraze.

Kočija je već stajala pred restoranom. Na njenom krovu, petljajući nešto oko prtljaga, motao se čovjek širokih ramena i sijede kose, dugoga brka ispod orlovskog nosa. Neki debeljko, kojeg je ispod ruke uhvatila dama crvene kose, u ruci je grčevito stezao kožnatu putnu torbu i nervozno pogledavao niz ulicu, nešto pitao čovjeka što je razmještao prtljagu i nervozno se obraćao dami koja se zadovoljno smješkala.

Ušao sam u restoran i na ulazu se gotovo sudario s mladićem ugodne vanjštine. Osim stola za kojim je sjedio neki kicoš crnih, ufitiljenih brčića, prava slika i prilika kockara, i djevojaka čija je kosa bila slična zlatu, druga su mjesta bila slobodna. Naručio sam kajganu sa šunkom. Katkad bi pogledao

prema vratima nadajući se da ću ugledati Isabel.

Doručak je bio dobar i obilan. Kad je sat pokazao da se bliži vrijeme polaska, polako sam izišao i krenuo prema kočiji. To su učinili i kicoš i djevojka prćasta nosa, a debeljko se već smjestio u kočiji.

U pet do osam, kad su se na sjedalo popeli kočijaš i pratilac poštanske kočije koji je u ruci stezao bisage i pušku, začulo se ubrzano udaranje ženskih potpetica. Nogostupom su žurile, gotovo trčale Isabel i Pussy. Stigle su u posljednji trenutak. Olakšano sam odahnuo, uputio im najzavodljiviji osmijeh i poželio dobro jutro.

— Oh, Isabel je gotovo zakašnila — zadihano će Pussy.

— Ti si kriva! Znaš, ona...

Prekine ih glas sa sjedala, poziv da se smjeste u kočiju. Konji su već nervozno frktali i toptali kopitama. Ušli smo zajedno, pošto se Isabel nježno oprostila od prijateljice. Pussy me ozbiljno pogledala i rekla:

— Gospodine, pripazite na Isabelu! Sretno! Sretno, draga! Piši!

Prije nego što sam pogledao društvo oko sebe, uz gromki povik začulo se pucketanje biča i kočija krene niz ulicu ostavljajući iza sebe oblak prašine. Ubrzavala je sve više, zanosila se na zavojima, što je Isabelu izbacilo iz ravnoteže pa se nekoliko puta oslonila na mene. Bila je zbunjena i rumena od uzbuđenja i stalno se ispričavala.

Sjedili smo jedno kraj drugog, do nas kockar s djevojkom, preko puta debeljko s crvenokosom ljepoticom i mladić kojeg sam sreo pred restoranom.

Grad je ostao za nama, cesta se pružala poput bijele trake usječene u zelenilo prerije. Drmusala se kočija, ali su putnici još šutjeli. Svatko je bio zabavljen svojim mislima.

— Čeka nas dugo putovanje, gospodice Isabel! — obratio sam se djevojci što je sjedila ukočeno, znatiželjno promatrajući jednoličan krajolik. — Da li vam je ovo prvo duže putovanje?

— Oh, nije! — odvratila je. — Znate, jednom sam putovala u Pinchbec.

— Bio sam tamo. Lijep gradić — rekoh u želji da nastavim razgovor.

— Imam ondje tetku. Kad mi je majka umrla, odlazila sam k njoj za vrijeme školskog raspusta.

Ubrzo smo nastavili ugodno čavrljanje. Oko nas se također razvio razgovor. Nismo mu posvećivali pažnju sve dok se kockar, nasmiješivši se zavodnički Isabeli, nije »ubacio« da objasni kako je »Pictorial« hotel nižeg ranga.

— Najbolji hotel ima Pinfold — rekao je umiljatim glasom. — Ondje je doista odličan hotel.

Nismo ništa odgovorili, začuđeni tom upadicom, što je u našeg suputnika izazvalo nezadovoljstvo. Odmahnuo je nevažno rukom i sažaljivo nas pogledao. Onda je uz osmijeh, nešto šaptao djevojci koja je bila blijeda, ukočena i nemirnih očiju.

Debeljko je i dalje stezao na prstima kožnatu torbu. Dama crvene kose pokušala je uhvatiti moj pogled. Nekoliko puta mi se nasmiješila, ali kao da se izvinjava što mora sjediti s tom mješinom.

Mladić je gledao kroz prozor. U mislima je zacijelo bio veoma daleko.

— Moj vjerenik je advokat u Pilloryju — cvrkutala je Isabel, što me je stavljalo na muke, jer sam, znači, imao konkurenciju. Kad je dodala da ga još nikad nije vidjela, da je sve sredila neka rođakinja, malo mi je odlanulo. Budući da je put bio dug, možda ću imati prilike da je bolje upoznam. Svidjela mi se jer je bila neposredna, tako divna kad bi pričala o nečem što ju je zanimalo. Tada se u govor unosila cijelim bićem.

— Zacijelo ste sretni što ćete ga upoznati?

— Oh, ne znam — odgovorila je. — Zapravo, pitam se kako izgleda. Da barem imam njegovu fotografiju...

Shvatio sam da putuje u nepoznato i tko zna kako će završiti njihov susret. Pokušao sam je ohrabriti.

— Vaša rođakinja sigurno ima ukusa! Djevojka poput vas zavređuje vjerenika koji bi vam bio ravan.

Pocrvenjela je na ove riječi i nije odmah odgovorila. U njenim očima se na trenutak ugasio plamen, stisnula je usne, a onda me zbunjeno pogledala i slegnula ramenima.

— Mislim da nije važan izgled kad je riječ o ljubavi.

— Da, ljubav čini čuda! — oglasio se ponovo kicoš i pogledao sažaljivo djevojku koja je sjedila pokraj njega. — Pogotovo kad je ta ljubav iskrena. Zar ne, mila?

Prvi put otkako smo zajedno u kočiji djevojka se nasmiješila. Zaljubljeno ga je pogledala i uhvatila ga za ruku.

Javila se i crvenokosa, promuklim ali ugodnim glasom:

– Gospoda što s nama putuju još se nisu predstavila, a očekivalo bi se da su džentlmeni. Mislim da to nije u redu, jer ćemo u toj olupini biti zajedno duže vrijeme.

Bio je to poziv da se uzajamno upознаo, što sam odmah prihvatio uz smiješak. Naravno, predstavio sam se kao Tom Huxley, i ona se zadovoljno nasmiјešila.

– Ja sam Mary White.

– Joe Wicked – predstavi se kockar – a dama se zove Suzy!

– Oh, mило mi je! – rekla je Isabel i pružila svima ruku. Bilo je u tom pokretnu neposrednosti.

Debeljko je promrmљiao nešto što nismo razumјeli, ali ga je predstavila Mary.

– Moj prijatelj Sam Parkins.

Jedino se momak kraj prozora nije predstavio.

Tog trenutka odvijao se nešto življi razgovor. Mary je Isabeli pričala kako se od korijena koprive dobiva odličan melem za kosu, a Joe Wicked tužio se na smještaj u hotelima i na lošu hranu. Sam Parkins je prigovarao kočijašu što vozi po neravnom putu. Znojio se od vrućine, huktao i ljubomorno gledao Mary kako očijuka s Wickedom.

Suzy je nervozno stiskala maramicu, prinosila je licu, brisala sitne kapljice znoja na gornjoj usni i bila na stotinu muka što se njen Joe unosi tako živo u razgovor s tom crvenokosom ženom.

Pokušao sam s Isabelom nastaviti razgovor, jer je bilo očito da je Mary gnјavi receptima iz

kozmetike, pa sam primijetio:

– Srećom gospodici Isabeli još nisu potrebni takvi recepti, zar ne?

– Oh, nisu! Znate, ja smatram da je žena najljepša kad je prirodna.

Taj je odgovor oneraspoložio crvenokosu. Stisnula je usne, bijesno me ošinula pogledom i procijedila:

– Svaka žena mora to znati! Godine čine svoje.

– Slažem se s gospodicom Isabelom – nasmiјešio se kicoš.

– Moja Suzy također misli tako. Zar ne, draga?

Umjesto odgovora ona samo kimne. Evo, putujemo već više od dva sata, a izustila je tek nekoliko riječi. Naravno, osim onih koje je šapćući uputila svom kavaliru.

Mladič je i dalje gledao kroz prozor pucketajući prstima, ne skrivajući nervozu. Nije se predstavio kao ostali, što je u nas izazivalo sumnju.

Kad se kočija počela spuštati niz neku vododerinu, on napokon promrsi:

– Dolazi nam društvo!

Rekao je to oprezno i dohvatio prstima pištolj, što me iznenadilo.

– S ove strane ne vidim tko dolazi – primijetio sam. – Ako dopuštate...

Nitko se nije pomakao da mi napravi mјesta jer se u tom trenutku kočija zalјulјala, a onda stala.

– Što želiš, James? – čuli smo promukli glas pratioca poštanske kočije. – Ako želiš besplatnu vožnju, onda si se prevario. Što kažeš?

Čuo sam razgovor koji nisam razumio, a onda se na prozoru

do mladića ukazalo neko lice obješenjaka široka osmijeha. Ispod njega je bio konj neodređene boje, kost i koža. Došljak se počeošao po neurednoj kosi i rekao:

— Baš sam pratiocu rekao da su Indijanci napali karavan kod Teeny Boya. Bilo bi dobro da pripazite. Čini se da je to banda »Crne Kose«, indijanskog otpadnika.

— Hvala na upozorenju! — rekao sam, shvativši da ovo putovanje nije više izlet i da nas očekuju neprilike. — Koliko ima do prve stanice?

— Pet, šest milja — odgovori on. — Jahat ću ispred vas da vidim što se tamo događa.

Nisam bio zadovoljan vijestima. Odjednom se u kočiji osjetilo nespokojstvo. Kad je krenula i nastavila put, mladić mi se prvi put obratio ovim riječima:

— To je Tom Pinch, nekadašnji izvidnik! Veoma sposoban starac, koji je doduše u godinama, ali još ima oštro oko pa njegovo upozorenje moramo shvatiti vrlo ozbiljno.

— Nadam se da će nas ipak pustiti na miru — primijetio je Sam Parkins i strašljivo me pogledao.

— Ma, smiri se — rekla je crvenokosa Mary. — Uvjerena sam da su gospoda naoružana i da će nas braniti.

— Naravno! — nasmiješio se Wicked. — Imam veliki pištolj i derringer, a dobro gađam. A vi, gospodine Huxley?

— Samo kolt i oštro oko — odvratio sam i pogledao Isabel, koja mi se nasmiješila.

— Tri odlučna muškarca mogu braniti kočiju. Pribrojimo li tome pratioca i vozača, »Crna

Kosa« će naići na tvrd orah. Naravno, ako nas pokuša napasti — primijetio je mladić.

— Slažem se s vama — rekao sam. — No što bi mu to trebalo? Vjerujem da je izvidnik zaboravio reći gdje nam prijeti opasnost. Ako su napali karavan, to ne znači da smo na njihovu putu.

— Doduše, posljednjih mjeseci nije ozbiljnije napadnuta poštanska kočija, ali je opreznost potrebna. Ovim se krajem klati svakakav ološ.

— Ah, ološ — primijetio je nezadovoljno Joe. — Ima ga svuda, mladiću. Izgledate mi tako mladi, pa se čudim što tako crno gledate.

— Godine ovdje ne igraju nikakvu ulogu — rekao sam. — Mislim da je opreznost nužna, pogotovo kad se moramo brinuti o damama.

Ove su riječi ohrabrile naše suputnice. Isabel me pogledala sa zahvalnošću, Mary je zadovoljno kimnula, a Suzy se grčevito uhvatila za Wickedu.

— Ti bi branio svoju Suzy, zar ne, mili?

— Naravno, naravno, draga moja! — nasmijulji se Joe.

Kočija se počela spuštati niz strminu. Sunce je odskočilo i bilo je već sparno. Dobro će nam doći odmor u stanici poštanske kočije.

Na trenutak prestao je razgovor. Uskoro smo začuli škripu kočnica i glas s krova:

— Stanica Fort Worth! Odmor!

* * *

Imali smo na raspolaganju samo jedan sat. Za to vrijeme mogli smo se osvježiti, nešto pojesti, stresti sa sebe prašinu ko-

ja se bila nakupila za vrijeme puta. Žene su dobile posebnu sobu, a mi smo odmah s bunara krenuli u hladovinu i naručili viski.

Sam Parker je sjedio sam za stolom, držeći stalno u rukama putnu torbu i tupo buljeći u jednu točku.

— Čudan neki tip — nasmiješi mi se mladić. Držao je u ruci čašu piva, mućkao je i zamišljeno promatrao debeljka. Onda se njegovo lice razvedri. — Sad ga se sjećam! To je, ako se ne varam, bankar iz Mereditha.

— Bogzna što ima u toj torbi kad je tako grčevito drži.

— A što bi bankar imao drugo nego novac — odvрати mladić pa mi nakon skanjivanja i neodlučnosti pruži ruku.

— Ja sam Jack Jabber!

Zašto li se tek sad predstavio? Da li mu je to pravo ili izmišljeno ime, kao što sam se i ja, umjesto Harry Hogarth, zvao Huxley? Možda je imao razloga da taji identitet ili je jednostavno zaboravio pravila ponašanja.

Gledao sam prema vratima kuda su nestale žene. Očekivao sam Isabelu da bih joj se udvarao. Unutra se čuo smijeh pa prskanje vode. Izišla je Isabel, crvena od svježine, nasmiješila se i sjela za naš stol.

— Voda je bila divna! Baš sam se lijepo osvježila.

— Bojim se da na svakoj stanici nećete imati priliku...

— Oh, znam, ali se nadam da ćemo bez neprilika stići do cilja. Valjda će kompanija poštovati vozni red!

— Vozni red? Oh, gospodice Isabel! — rekao sam. — Zar ovakva kočija može imati vozni

red? Vidite i sami koliko nam je trebalo da stignemo do Fort Wortha. Punih pet sati.

— Meni se učinilo da je to brzo prošlo — reče ona.

— Da, vrijeme brzo prolazi kad čovjek ima s nekim proćavrljati koju riječ.

Doznali smo da ćemo predvečer zanoćiti u Witheu. Predložio sam Isabeli da nešto pojedemo, ali je ona odbila. Pretpostavljao sam da se ne može naručiti ništa drugo osim graha koji su jeli kočijaš i pratilac. Bio sam ugodno iznenađen kad mi je službenik stanice rekao da imaju i govedi odrezak i umak od rajčice.

Nisam baš bio gladan, pa sam odlučio popiti kavu.

— Možda bi i vama prijala, gospodice Isabel?

— Mislim da bi — zacvrkutala je.

Za susjedni stol sjeo je Joe Wicked sa svojom djevojkom.

Shvativši da je nepoželjan kad dvoje razgovaraju, Jack je prišao tezgi.

Mary White se pridružila Samu i nešto mu ljutito objašnjava. Bilo je čudno što stalno pogledava prema vratima. Činilo se da nekog očekuje, a kad se na njima pojavio stari Pinch, razočarano je uzdahnula.

Pinch je skinuo šešir i obrisao znoj. Naručio je viski i otpio dug gutljaj. Imao je sijedu bradu, sitne ali dobroćudne oči, kosu bijelu kao snijeg i lice opaljeno od sunca, vjetra i kvašeno kišom.

Zadovoljno je huknuo i pročistio grlo. Zaokružio je očima po prostoriji, obrisao usta i uputio se mojem stolu. Tko zna zašto je smatrao da sam najpouzdaniji.

Doista me iznenadio kad je rekao:

– Indijanci se nalaze kod »Starog cedra«, nekoliko milja južnije. Pijani su, pa vas upozoravam da o tome vodite računa. Već sam to rekao i Billu i pratiocu kočije.

Zahvalio sam mu se na objašnjenju i napomenuo neka na moj račun popije viski. Odbio je odmahnuvši rukom.

Tri ili četiri Indijanca, koliko je brojila banda »Crne Kose«, nisu predstavljala opasnost. Doduše, bilo je čudno što su se usudili napasti karavan. Trebao sam se pozabaviti tim otpadnicima što su napustili rezervat, ali nisam imao vremena. To više što sam znao da će se »Crnoj Kosi« pridružiti i drugi ratnici koji nisu bili zadovoljni što žive na jednom mjestu kao u zarobljeništvu. Stariji su se pomirili sa sudbinom, svjesni da nisu dorasli bijelim doseljenicima. No mladi ratnici teško su to podnosili često su odlazili iz rezervata da bi pljačkali i ubijali.

Iz razmišljanja me prekinula Isabel.

– Gospodine Huxley, ohladit će vam se kava!

Nasmiješio sam se shvativši da me cijelo vrijeme pažljivo promatra. Jednom sam uhvatio pogled njenih modrih, krupnih očiju, nakon čega je pocrvenjela.

Pio sam kavu laganim gutljajima čekajući da mi kaže zbog čega joj se iznenada naboralo dražesno čelo?

– Mislite da bi nas Indijanci mogli napasti?

Odložio sam šalicu, kimnuo i odgovorio:

– Ako je istina što kaže stari,

i ako su pijani, mogla bi im na um pasti takva pomisao. Ali mi smo spremni i ako se usude...

– Zaboga, ne bih željela da čujem njihov urlik i pucnjavu – iznenada je probljedila i uhvatila me za ruku, kao da od mene unaprijed traži zaštitu.

Imala je malu, toplu i nježnu ruku. Činilo mi se da na dlanu držim ptičicu što je tek prhnula iz gnijezda. Laskalo mi je njeno povjerenje. Umirih je riječima:

– Branit ću vas, gospođice Isabel, do posljednjeg daha!

Izgovorio sam to teatralno, ali sam doista mislio da bih mogao za te lijepe oči štošta učiniti. Moje riječi nije uzela kao porugu već je zahvalno kimnula glavom.

– Zaista ste pravi džentlmen!

Prošao je sat odmora. Ustali smo kad je pratilac kočije rekao neka se ukrcamo. Izišli smo pred stanicu. Sunce je vraški peklo, jara je treperila nad obzorjem.

Čekao sam da svi uđu i upitao pratioca kočije:

– Što kažete za Indijance? Prijeti li nam doista opasnost?

Čovjek je neko vrijeme razmišljao, a zatim potvrdno kimnuo.

– Crvenokošci su, to znate i sami, nepredvidivi. Ako stari izvidnik kaže da su pijani, tada mogu biti veoma opasni. U stanju su srljati kao ludi kad su pod »vatrenom vodom«. Ubio bih svakoga prokletog trgovca koji im prodaje to smeće!

– Znate li možda tko se time bavi, tko s njima trguje?

Pitanje je bilo izravno, pa me pratilac čudno pogledao i zašutio.

Ipak sam osjećao da i o tome moram voditi računa.

— Idemo, Bille! — povikne kočijaš, pucne bičem i kočija za Pillory nastavi put.

* * *

Isabel mi je upravo pričala da strahuje od susreta s vjerenikom ali je tješi činjenica što u Pilloryju ima rođakinju koja će se za nju pobrinuti. Tješio sam je rekavši da i ja putujem onamo i da ću joj, ako bude potrebno, biti na usluzi. Strahovala je od tog susreta bojeći se neugodnog iznenađenja.

— Vi zapravo putujete u neizvjesnosti — rekao sam. — Čudno je što vam rođakinja nije poslala njegovu fotografiju.

— Oh, navodno u gradu nema fotografa — odgovorila je.

Znao sam takva poznanstva i vjenčanja. Djevojka bi došla mladoženji koji bi joj poslao novac da plati poštansku kočiju, a onda bi je čekalo razočaranje. Čovjek s kojim je trebala dijeliti život nije bio onakav kakvog je očekivala.

Shvatio sam njenu zabrinutost i bio sam zahvalan što mi se povjerila. I njoj je, čini se, odlanulo. Nakon toga smo lakše razgovarali o sasvim običnim svakodnevnim stvarima. Imali smo mnogo toga zajedničkog. Voljeli smo iste knjige, imali i slične poglede na život. Iako je imala samo osamnaest godina, Isabel North bila je veoma ozbiljna, pa je tako shvaćala i život.

— Željela bih da se i ostvari nešto od mojih snova — dodala je sramežljivo.

Htio sam joj reći kako cijenim njeno povjerenje, ali sam tog trenutka začuo komešanje na krovu, a zatim povik:

— Dolaze!

Odjeknuo je hitac kao upozorenje, nakon čega smo, kao po zapovijedi, izvukli oružje. Djevojke problijediše od straha. Jedino je Mary White ostala hladnokrvna.

— Ima li tko derringer? Znam njime baratati.

Joe Wicked je imao dva, pa jedan pruži crvenokosoj dami koja prezirno odmjeri Sama Parkinsa i pogleda kroz prozor. U tom trenutku se začuo urlik. Od njega se dizala kosa na glavi. Provirio sam napolje i shvatio da još nema opasnosti jer su Indijanci pratili kočiju na pristojnoj udaljenosti, vjerojatno odmjeravajući domet našeg oružja.

S krova bi se katkad začuo oštar prasak puške. Tad bi se urlik pojačao, da bi nakon nekog vremena prestao.

Zavladala je opet tišina. Nad okno se nagnuo Bill i rekao:

— Podbrusili su pete, gospodine! Nadam se da će nas ostaviti na miru.

— Oh, kakav užasni urlik! — promucala je Suzy preplašeno, blijeda kao krpa, i stisla se uz svoga kavalira.

Sam Parkins je tupo buljio u jednu točku. Čovjek se ponovo morao upitati nije li mu netko odrezao jezik. Za sve vrijeme puta, a putovali smo gotovo osam sati, jedva je izgovorio desetak riječi.

Mary White bi mu katkad nešto šapnula, nakon čega bi on zakimao glavom, pa ponovo nastavio gledati u jedno mjesto, izbjegavajući naše znatiželjne poglede kao neki krivac. Što je skrivao debeljko?

Iza nas je ostao brežuljkast prijevoj i Indijanci na koje smo zaboravili. Kočija je jednolično

tandrakala, prašina nas je sve više gušila i bilo je pravo olakšanje kad je Wicked rekao da ćemo najviše za dva sata stići u White.

Sunce se bližilo zapadu kad smo sišli u preriju. Kočija je poskakivala po neravnom putu, prolazeći kraj zelenih šumara, ka što su u odsjaju sunca dobili plamenu boju. Sparan dan bio je na smiraju.

Puhao je lagan povjetarac. Sunce je sve više tonulo iza planine, a mi smo potpuno zanemarili razgovor. Isabel se naslonila na moje rame i drijemala. Samo je crvenokosa sjedila stisnutih usta, kao ukočena, ne mareći za šminku što joj se razmazala po znojnom licu. Sad je bila ružna i stara. Toga vjerojatno nije bila svjesna, kao ni činjenice da joj u njenim godinama ne pomaže nikakva kozmetika. Ona je bila samo fasada iza koje se skrivala izgubljenost, razočaranje zbog promašenog života i pomirenost sa sudbinom koja joj očito nije bila sklona.

Tako smo stigli u Withe, gradić na jugu Zapada.

Tko će ovdje ostati? Da li ćemo zajedno dalje ili će ostati netko od nas, na primjer Joe Wicked i Suzy, ili možda Parkins i crvenokosa? Kamo putuje Jack Jabber?

Momak se doimao ugodno, ali je u njegovu pogledu bilo nečeg što mi se nije dopadalo. Znao sam da svatko od nas ima poneku tajnu i cilj, a samo je pitanje vremena kad ćemo jedan o drugom nešto više doznati.

Bio je već mrak kad smo sišli s kočije. Isabel se jedva držala na nogama. Dopustila je da je

uhvatim za ruku i odvedem u hotel iz kojeg je dopirala glazba.

– Tako sam umorna! – prošaptala je.

– Da, put je doista bio dug – složio sam se.

Obavio sam umjesto nje formalnosti oko sobe, predao joj ključ i rekao:

– Kad se malo odmorite i dotjerate, čekat ću vas ovdje i odvesti na večeru.

– Oh, tako sam umorna da bih najradije...

– O, nemojte odbiti! – uskliknuo sam. – Bit ću razočaran.

– Dobro! Bit ću spremna, za jedan sat.

– Vrijedi, hvala.

* * *

Sjedili smo za večerom, za stolom u kutu, kad je u restoran ušao Jack Jabber. Bio je uznemiren. Kad nas je ugledao, pozdravio nas je kimanjem glave, a zatim potražio mjesto. Ponovo mi na um padne misao da s njim nije nešto u redu. Često je pogledavao prema vratima.

Isabel je te večeri blistala. Premda su se na njoj osjećali tragovi umora, trudila se da bude zabavna, pa je naš razgovor tekao neusiljeno, usmjeren na ono što nas očekuje i što želimo od života.

– Željela bih da se udam iz ljubavi – govorila je. – Da imam čopor djece, mali ranč i prirodu oko sebe. U gradu bih se ugušila. Znate, za mene je nešto najljepše kad mogu izjahati u preriju ili u šumu.

– Što se toga tiče – nasmijeo sam se – ja gotovo i ne boravim u gradu. Često sam na putu.

Odjednom me čudno pogledala. Kao da me želi upitati čime se bavim, ali se nije usudila smatrajući da na to nema pravo.

— Moj posao je takav — dodao sam — da sam stalno na konju. Nemam mnogo vremena za odmor i zabavu...

To ju je, čini se, privremeno zadovoljilo. Bilo mi je žao što joj ne mogu reći da sam savezni šerif. Možda bi to bila još jedna prilika da se u mene zaljubi. Što se tiče moje malenkosti, osjećao sam se kao dječarac. Sve sam više bio svjestan da mi godi njeino društvo, da ne mogu bez toga lijepog lica, bez tih božanstvenih očiju što su me tako pažljivo gledale.

Ukratko: osjećao sam se veoma sretan, kao što se već može osjećati čovjek koji sretne srodno biće.

Večera je bila završena i pili smo kavu. Vrijeme je brzo prolazilo. Bližio se trenutak rastanka. Bio sam sretan što ću je sutra ponovo vidjeti. Kad smo ustali i krenuli prema izlazu, na vrata je ušao ovdašnji šerif, neki debeljko na krivo nasadenim nogama, okrugla, masnog lica i malih žmirkavih očiju.

Zaokružio je pogledom po salunu, odmjerio sve goste, a zatim promuklim glasom upitao:

— Tko je od vas Jack Jabber?

Pitanje odjekne poput biča. Jack Jabber problijedi. Počne se nervozno vrpolti na stolici, zverinjajući na sve strane kao da traži izlaz.

— Onda, gdje je ta junačina!?

— začuje se ponovo šerif. — Znam da je tu negdje.

Moj poznanik zadrhti. Zbunjeno se osmijehne i pređe jezi-

kom preko suhih usnica. Zatim se počne polako dizati. Iznenađeno sam primijetio kako je stisnuo zube i spustio ruku na revolver.

— Ja sam Jabber! — odgovori promuklim glasom. — Ne želim s vama imati nikakvog posla!

Šerif ga pogleda i pođe nekoliko koraka naprijed.

— Stanite! Neću dozvoliti da me uhapsite! — krikne. — Pucat ću!

Bio je blijed i prestrašen. Izvukao je pištolj ali nije opalio. Uhvatio sam ga za ruku i mirno rekaó:

— Ohladite se, mladiću!

Revolver s treskom odleti na pod.

Začuden zašto mu se pokušao oduprijeti, šerif zavrta glavom i upita:

— Šta te spopalo, momak? Mogao si nastradati. Ako si ti doista Jack Jabber imam za tebe poruku.

— Prije jednog sata dobio sam ovaj brzojav, momče! Evo što u njemu piše. — Prije nego što ga je pročitao, pročisti grlo, a zatim počne. — »Smjesta se vrati kući! James Streng je lakše ranjen i nije podnio prijavu. Tvoj otac.«

Na Jackovu se licu ukazalo veliko olakšanje. Nasmiješio se i rekao:

— Hvala vam, šerife! Zbog ovog vas moram počastiti. Mnogo ste me obradovali.

— Drago mi je što ne nosim uvijek loše vijesti — odvratio je šerif. — Što se tiče viskija, reci u salunu da je za šerifa. Odoh ja da pogledam druge salune. Onda ću ga popiti.

Kad je šerif izišao iz restorana, Jack nam pride, pruži mi ruku i reče:

– Htio bih da se pozdravimo, gospodine! Ja se vraćam kući. Mnogo sreće na putu i u životu, vama i gospodici Isabeli!

Prihvatio sam njegovu ruku i čvrsto je stisnuo. Nisam ga pitao što znači onaj brzojav i zašto je s nama putovao. Neka tako i ostane. On je zbog toga bio sretan i u svakom njegovom pokretu vidjelo se da je s pleća skinuo težak teret.

– Sretno i tebi, momče! – rekao sam.

Isabel mu je kimnula, nasmiješila se i poželjela mu sretan put.

Još jedno mjesto u kočiji za Pillory ostalo je prazno. Tko će ga sutra ujutro zauzeti?

* * *

Kad sam se oprostio s Isabelom, izišao sam na ulicu i uživao u svježini proljetne noći. Bio sam još pod dojmom naših susreta i razgovora. Odjednom sam shvatio da volim tu mirnu, lijepu djevojku, koja je na tako čudan način ušla u moj život. Taj osjećaj me ispunio radošću, nekakvom lakoćom koju dosad nisam poznavao.

Slučaj je htio da sam ponovo sreo šerifa. Nisam volio debele ljude, pogotovo ne predstavnike zakona. Smatrao sam da su zbog sala nepokretni, lijeni, i zato sam se najprije dvoumio da li da s njim razgovaram o bandi »Crne Kose«. Putovao sam u Pillory da smrsim konce Joeu Snippyju i tko zna kako će se moja pustolovina završiti. Zašto ne bih zadužio šerifa da se pozabavi bandom?

Šerif je koračao ispred mene. Nakašljao sam se da na sebe svratim pozornost. Kad se okrenuo, prišao sam mu i upitao:

– Možemo li razgovarati?

Najprije me začudeno pogledao i podigao obrve. Onda je kimnuo.

– Hajde, istresi što želiš – rekao je neljubaznim glasom i nastavio čačkalicom čistiti zube. Vladao se arogantno. Kad sam mu pokazao značku i predstavio se, poskočio je kao oparen, zbunio se.

– Izvinite... ovaj... nisam znao.

– Putujem inkognito i ne želim da rastrubite okolo kako sam posjetio Withe – rekao sam ledenim glasom i namjerno zastao.

Da mu nije smetao trbuh, poklonio bi se do zemlje.

– Bez brige! Šutjet ću kao riba.

– Da li ste čuli za bandu »Crne Kose«?

– O onom otpadniku iz rezervata?

– Da.

– Pa, priča se...

Prekinuo sam ga shvativši da zna o postojanju bande ali nije ni prstom maknuo da je otjera. Da ga nekako pokrenem na akciju, nastavih:

– Kad se smuca u vašoj okolini, čudim se što niste ništa poduzeli. Zna li da su pokušali napasti kočiju, a prethodno su presreli neki karavan?

– Nisam, ovaj... čuo.

– Čuli ste sad! – rekao sam.

– Zato odmah stupite u akciju! Na povratku ćete mi položiti račun o onome što ste uradili.

– Sve ću učiniti, šerife! Naravno, još sutra...

Okrenuo sam se da više ne gledam njegovo znojno i tusto lice.

Ako to ne uradi, jamčim mu

da ću ga smijeniti i postaviti na njegovo mjesto čovjeka koji neće dopustiti kojekakvim propalicama da uznemiravaju, pljačkaju i ubijaju mirno stanovništvo.

Zadovoljan što sam riješio i to pitanje, vratih se u hotel da se pošteno odmorim prije nego što nastavim putovanje.

Glasno sam zijevnuo i probudio portira koji mi je sanjivo pružio ključ i poželio laku noć.

V

Jutro je osvanulo prohladno. Nebo je bilo naoblačeno. Oblaci olovne boje, nošeni vjetrom što je dolazio s planine, lijeno su se vukli nad gradom. Ukoliko se ne spusti kiša ili ne počne oluja, dan će biti znatno ugodniji, a i vožnja kočijom.

Kao da smo se dogovorili, našli smo se u restoranu. Doduše, ja sam s Isabelom stigao nešto poslije. Mirisala je kajgana sa šunkom, kava i odrezak, pa je djevojka zacvrkutala:

– Moram vam priznati, gospodine Huxley, da sam užasno gladna.

– Da, veoma ugodno miriše – rekao sam i uveo je u restoran.

Do polaska kočije preostala su dva sata. Dovoljno da se pokupuju neke sitnice.

Sam Parkins i Mary White, sjedili su kraj prozora, a Suzy, pozdravivši nas bljedim, odsutnim osmijehom, sjedila je sama. Joe Wicked se valjda negdje zadržao. Oči djevojčine bile su uplakane, a blijedo lice izduženo i zategnuto. Kao da je proplakala i probdjela noć.

Naručili smo šunku s jajima i razgovarali o putu što pred-

stoji. Za Isabelu je sve to bilo novo. Novi susreti, novi ljudi, krajolici.

– Znaite – rekla je – moram vam priznati da volim putovati. Dok sam bila djevojčica, zamišljala sam kako ću se jednog dana voziti u zlatnoj kočiji i...

– Tako počinju sve priče – nasmiješio sam se prekinuvši na trenutak njeno maštanje i dodao: – A u zlatnoj kočiji će biti princ iz bajke koji će vas odvesti na vjenčanje, zar ne?

Začuo sam njen zvonki smijeh, ali ga je prekinulo Suzyno jecanje. Stalno je pogledavala prema vratima, a onda je njeno krhko tijelo potresao plač. Isabel me začuđeno pogleda i prošapće:

– Idem k njoj...

Ustala je i krenula prema Suzynu stolu, nježno ju je uhvatila za rame i nešto upitala. Uz njen grčeviti plač Isabel je govorila nešto što nisam razumio a Suzy je samo kimala i brisala suze maramicom. Ponekad je progovorila koju riječ.

Upravo sam htio ustati i krenuti k njoj kad se vratila Isabel.

– Onaj njen... on je... ovaj, otišao... ostavio ju je... još sinoć, ali se nadala da će se ipak pojaviti. Da li biste ga potražili? Možda je u gradu.

Nisam se namjeravao miješati u nečiji život, ali me Isabel tako gledala da joj nisam mogao odbiti.

– Uzeo joj je 5000 dolara i otišao – dodala je. To je odlučilo. Morao sam nešto učiniti. Ta, bio sam savezni šerif i ako se to doista dogodilo, onda je to najobičnija prevara. Ali zašto? Izgledali su tako prisno i zaljubljeni.

– Jadnica! Ostavio ju je na putu. Ne zna što će učiniti. Da li da se vrati ili da nastavi.

Ustao sam, kimnuo zabrinuto i rekao:

– Idem potražiti toga gada. Ukoliko ga nađem, znat će on svoje. Budala! Ostaviti tako lijepu djevojku...

Odlučio sam posjetiti šerifa i sve mu ispričati. Zajedno bismo mogli potražiti mladića i upozoriti da ga čeka Suzy i da je krajnje vrijeme da joj se pridruži.

Šerif me saslušao, a zatim progundao:

– Ako je to onaj tip s ufitiljenim brčićima, onaj ljepotan, onda vam mogu reći da sam ga sinoć vidio u kockarnici. Igrao je rulet, a zatim se kockao o velike novce. Na pokeru je dobio a na ruletu izgubio i morao sam intervenirati jer su ga partneri optužili da vara.

– Da vara? Idemo u hotel – rekoh, što on prihvati mrzovoljno.

U hotelu su nas obavijestili da Joe Wicked nije uzeo ključ od svoje sobe. Posjetili smo vlasnika kockarnice, nekog Boleya.

– Momak je varalica – tvrdio je on – kockar! Čini mi se da je morao pobjeći, jer je nekim uvaženim građanima odnio silan novac. Da, sad se sjećam da je propitkivao barmena tko bi mu mogao prodati konja. Bilo bi dobro da potražite starog Surreyja, vlasnika staje i čovjeka koji prodaje i iznajmljuje konje.

Do polaska kočije preostalo je još pola sata. Malo vremena da bismo nešto više učinili ukoliko je Wicked doista pobjegao

a djevojku ostavio na cjedilu.

Surreyja smo probudili. Bio je mrzovoljan, ali nam je odgovorio:

– Da, prodao sam mu konja i on je odjahao iz grada.

Nisam imao vremena da ga slijedim i uhvatim. Morao sam voditi računa o tome da gonim Snippyja. Zato sam ozbiljno pogledao šerifa i podsjetio ga:

– Naredio sam vam da se pozabavite »Crnom Kosom«, a sad vam stavljam u zadatak da potražite tog prevaranta. Sve mi se čini da je od te djevojke ukrao novac. Ako požurite, možda ga stignete.

Nije mu bilo pravo, ali je samo stisnuo zube i kimnuo.

– Idem se dogovoriti s pomoćnikom. A vi, gospodine, putujete dalje?

Kimnuo sam, a zatim sam se vratio u restoran. Isabe! je sjedila sa Suzy, a Mary White je nešto žučno objašnjavala svom partneru, koji je i dalje grčevito stiskao putnu torbu.

Isabeli sam ispričao što sam doznao, pogledao sam Suzy i rekao:

– Šerif će ga pronaći, gospođice Suzy! Vama savjetujem da ga pričekate. Možda je morao otići iz grada zbog važnog posla.

Odjednom se iz njenih grudi otkinuo dug i grčovit jecaj.

– Oh, kako mi je to mogao učiniti? Ja sam mu toliko vjerovala!

Isabel ju je nježno gladila po kosi, govorila neke utješne riječi, a onda me pogledala i rekla:

– Suzy mi je ispričala da je s njim pobjegla od kuće. To, ovaj, znači...

Razumio sam. Momak joj je

zavrtio mozgom, iskoristio nje-
nu naivnost, predložio joj da od
roditelja ukrade novac i sad ju
je ostavio. Bila je to tužna priča,
ali se to događa i zbog toga ne-
će propasti svijet.

– Gospodice Suzy – rekao
sam nakon kraćeg razmišljanja
– mi putujemo dalje i žao mi
je... No ako ga šerif ne uhvati
i ne primora da vam vrati no-
vac, savjetujem vam da se vra-
tite kući. Ako želite, ja mogu
obavijestiti vaše...

– Oh, ne! – uskliknula je i
uhvatila me za ruku. Užasno se
stidim!

– Gdje žive vaši roditelji?

Rekla je, a ja sam pogledao
Isabel i ona je shvatila što na-
mjeravam učiniti. Bilo je još to-
liko vremena da na pošti pre-
dam brzojav i obavijestim nje-
nog oca gdje se nalazi djevojka.

Bilo je to sve što sam za nju
mogao učiniti.

U Witheu smo sjeli u novu
kočiju, znatno udobniju od one
kojom smo doputovali. Čekali
smo da kočija krene. Tri mjesta
su ostala prazna jer je Suzy od-
lučila da se vrati kući. Ispratila
je Isabelu do vrata i poljubila je.

– Sretno, Isabel! – rekla je
tihim glasom. – Želim vam
mnogo sreće u braku.

Vrijeme za polazak je prošlo,
ali smo nešto čekali. Još nije sti-
glo osoblje. Konji su nemirno
poigravali i rzali. Samo što nije
pala kiša, koja će nam donijeti
nove neprilike. Put će biti znat-
no usporen, jer će kaljuža i bla-
to otežati vožnju.

Govorio sam Isabeli da sam
šerifa obavijestio o Wickedu i
da je obećao da će ga uhvatiti,
oduzeti mu novac i vratiti ga
djevojci.

– Jadnica! Mogu si misliti
kako joj je – gotovo je zaplaka-
la Isabel i gledala za Suzy koja
je pognutih leđa odlazila nogo-
stupom da prička kočiju ko-
jom će se vratiti.

Mary White i njen suputnik
nešto su šaptali, nakon čega se
ona počela na silu smijati. Čuo
sam odlomak njihova razgovo-
ra, Samovo predbacivanje da je
bila ljubazna s nekim kaubo-
jem i prijetnju da to više neće
trpjeti.

Oboje su bili zagonetni. Do-
duše, moglo se naslutiti čime se
bavi Mary, ali što je navelo ban-
kara da se pridruži toj ženi čija
je mladost odavno prošla?

Napokon su iz saluna izišli
vozač i pratilac poštanske koči-
je. U njihovu društvu bio je pla-
vokos muškarac srednje dobi,
ljepuškast, elegantan i ugodan
na svoj način. Čuo se njihov ve-
seo smijeh, što je značilo da su
mirno ispijali viski dok smo ih
čekali.

Za njima se vukao čovjek bli-
jeda, asketskog lica, u crnom
odijelu. Ispod ruke je nosio Bi-
bliju, a u drugoj je ruci držao
otrcanu putnu torbu. Vidjelo se
da je pastor ili propovjednik.

Muškarac koji je bio okružen
pratiocem kočije i vozačem pri-
đe pojilu i odveže dva konja, pa
produžiše do kočije. Pošto ih je
privezao straga, uspne se, skine
šešir i ljubazno reče:

– Ispričavam se što ste nas
čekali. Steve je želio nešto popi-
ti i nisam imao hrabrosti da mu
to odbijem.

Nitko od nas ne odgovori.
Kad je ugledao pastora, pruži
mu ruku i primijeti:

– Božji ljudi uvijek imaju
prednost!

Usput namigne i mangupski se nasmijulji, prepustivši pastoru da zauzme mjesto na kojem je trebao sjediti Jabber. »Božji čovjek« nešto promrmlja, smjesti sei odmah uzme Bibliju te je počne čitati.

Nije mi promaklo da su se Mary White i došljak značajno pogledali. Sam Parkins ga ljutito ošine pogledom i u njegovim očima bljesne ljubomora.

Napolju se začuje dovikivanje, zatim réski glas neke žene što je pratioca poštanske kočije poslala do vraga, a onda pucketanje biča, povik kočijaša i kočija napokon krene. Tog trenutka po kočiji počese bubnjati krupne kapi kiše.

— Loše ćemo putovati! — promrmlja došljak, kojem nismo znali ime. — Barem ću se naspavati — doda sa smiješkom i zijevne.

Očekivali smo da se predstavi. Nije to učinio, a pastor je na trenutak ostavio Bibliju i obratio mi se:

— Ako bih slučajno zaspao, da li biste bili ljubazni da me probudite na prvoj stanici. Zna- te, odlazim u indijski rezervat.

Umjesto mene odgovori Isabel i nasmiješi se: — Oh, budite bez brige, pastore. Rado ćemo to učiniti.

Sam Parkins nešto promrmlja i sklopi oči. Kiša je padala sve jače i puhao je snažan vjetar, koji je u kočiju nosio kišne kapi.

Da Isabel zaštitim od kiše, rekoh joj neka zauzme moje mjesto.

— Nije zgodno, gospodine Huxley — rekla je, ali se ipak premjestila i dok je prelazila, izgubila je ravnotežu. Da se održi

na nogama, prihvatila se za pastora, koji skoči kao oparen.

— Oh, oprostite! — zbunjeno će djevojka i prihvati ruku koju sam joj pružio. Zadrži je nekoliko trenutaka u svojoj, a zatim me toplo i zahvalno pogleda.

Pasje vrijeme! — izusti novi putnik koji je već na oči navukao stetson.

— Da — rekoh shvativši da će nam trebati mnogo napora da održimo razgovor.

Mary White, koja je do Withea bila tako razgovorljiva, kao da je izgubila dar govora. Možda je morala šutjeti zbog bankara ili je bila potištena zbog nevremena. U svakom slučaju, put će nam biti znatno ugodniji i vrijeme će brže prolaziti bude- mo li nastavili razgovor. Pročistio sam grlo, pa opazivši da čovjek ne spava iako je djelomično navukao šešir na oči, primijetio sam.

— Vaši će se konji dobro nakvasiti!

— Oh, ništa zato — odgovorio je i zijevnuo, što je značilo da nije raspoložen za razgovor.

— Ne volim kišu i oluju — primijetila je Isabel. — Pogotovo ne grmljavinu.

Kao da je tim riječima izazvala nebo, nedaleko od kočije se nakon bljeska munje začuje zaglušna grmljavina. Isabel otvori usta, a zatim se prestrašeno stisne uz mene. Nesvjesno, ne vodeći računa o tome, zagrlih je oko ramena osjećajući da je to očekivala. Trzala bi se na svaki udar groma i ubrzano disala.

— Ne bojte se, Isabel! — šap- tao sam i stezao je. Pastor je poluglasno molio, a putnik koji je ušao s njim u Witheu glasno je hrkao.

Vidio sam stisnute usne Mary White, znojno lice bankara Parkinsa i osjećao zibanje kočije koja je polako, kao na valovima, milila putom.

Otkako smo krenuli, Mary nije progovorila ni riječi. Što se kuhalo u toj glavi, u tim tako ledenim očima. Činilo se da nešto očekuje, da je napeta kao struna, jer se svaki put trgnula kad bi se nepoznati muškarac promiseškoljio na sjedalu.

To jednolično zibanje kočije, kiša, grmljavina i sve druge okolnosti izazivale su u čovjeku potrebu za snom. Po opuštenosti koju sam osjetio u Isabelinu tijelu i ona je zaspala. Pokušao sam razgovarati s Mary.

— Čini mi se da vam je vožnja već dodijala, gospođice Mary...

Kimnula je potvrdno, a zatim se čudno nasmiješila i odgovorila:

— Jest! Doista mi je svega dosta. Jedva čekam da završi ovo putovanje.

— Uskoro će, nadam se, stanica, pa ćemo se malo odmoriti dok mijenjaju konje. Svima nam je potreban odmor, zar ne?

Opet je stisnula usne i samo kimnula, naslonila se na Parkinsovo rame i sklopila oči.

Osjetio sam da mi se drijema. Kiša je i dalje padala kao iz kabla. Sklopio sam i ja oči...

Probudio me neki tup udar, škripa kočije koja se naglo zaustavlja i prestrašen, zatečen u snu, otvorih oči.

Nisam mogao vjerovati ni shvatiti što se oko mene događa. No nisam sanjao. Jasno sam vidio pištolj, zapravo dva pištolja koja su mi bila uperena u

prsa i putnika, što je dotad spavao, kako se zburado smijulji i govori:

— Budeš li miran, poštedit ću ti život! Ako nešto pokušaš, najprije ću ubiti djevojku, a onda tebe. Hej, pastore! Mirno! Samo mirno!

Sam Parkins bio je blijed kao krpa. Grčevito je držao torbu, disao kao riba na suhom i mrmljao:

— Zaboga, ne! Nemojte, nemojte me ubiti!

Putnik za kojeg smo svi mislili da je bezazlen sad je pokazao pravo lice. Pogledao sam Isabelu. Drhtala je i grčevito me stezala rukama.

— Mary! Što čekaš, do vruga? Uzmi mu tu torbu i silazi!

Odjednom mi je sve bilo jasno. Mary je bila s njim u dogovoru. Zato je stalno pogledavala prema izlazu dok smo sjedili u restoranu. Zato je šutjela otkako smo krenuli, jer je očekivala da se pojavi.

Vidio sam kako se Mary preobrazila u sasvim drugu ženu. Grubo je debeljku istrгла torbu, prezirno ga odmjerila i nasmijala se.

— Ovdje se rastajemo, budalo! Zar si bio toliko lud da pomisliš kako mi je stalo do vreće sala?

Okrenula se zatim banditu, a meni i Isabeli rekla: — Gospodo, nemojte zamjeriti! Ja ovdje završavam vožnju u toj usranoj kočiji. Idemo, Mac!

Čovjek koji je u rukama držao otkočeno oružje zvao se, dakle, Mac.

Ja sam bio savezni šerif i prokleta budala koju je prevario san i to džentlmenško ruho na običnom banditu. Bilo je to užasno poniženje. Procijedio sam

zato ledenim glasom:

– Za ovo ćeš mi platiti!

– Je li? A kako? – iskesio se on, pa natraške krenuo prema izlazu.

Prolaizo je kraj pastora i nije opazio da mu je ovaj podmetnuo nogu. Izgubio je ravnotežu, zateturio i pri padu glavom udario o rub kočije i onesvijestio se.

Brzo su mi se u ruci našli njegovi pištolji. Zahvalno sam pogledao pastora, koji je, kao da se ništa nije dogodilo, nastavio čitati Bibliju.

– Pomognite mi da ga svežem prije nego što se probudi!

– obratio sam se obojici.

– Hej, Mac! Ja čekam s konjima! – čuo se glas Mary White. Za nju sam se još morao pobrinuti. Upitao sam se što rade vozač i pratilac poštanske kočije? Zašto su zaustavili kočiju i zašto ne dolaze pogledati što se događa. Onda sam izišao i shvatio, jer su obojica ležala pijana preko sjedala.

Nasmiješio sam se s prozora Isabeli da je ohrabrim i pošao prema Mary. Ugledavši me, shvatila je da se nešto dogodilo s Macom.

Prilazio sam joj da uzmem torbu i da je odvedem do suučesnika na kojeg je pazio pastor, jer se u bankara nisam mogao pouzdati.

– Nije vam uspjelo, Mary! – rekao sam mirno.

Odjednom joj se lice izobličilo od bijesa, zaurala je, stisnula torbu na grudi i kreštavim glasom povikala:

– Ne prilazi! Pucat ću!

U ruci je držala derringer Joea Wickedada, koji joj je dao

kad su nas pokušali napasti Indijanci.

Pokušao sam je urazumiti, ali je ona vikala kao da je kolju. Kad sam zakoračio, podigla je oružje i povukla okidač. Bila je previše uzbuđena da bi pogodila cilj.

Otimala se kao luda, ali sam je ipak švladao i naprosto donio do kočije, te je grubo bacio kraj suučesnika koji je polako dolazio k sebi.

Torbu sam dobacio Samu Parkinsu.

– Ovo je vaše! – rekao sam.

Mary White se počela smijati poput lude. Napokon me prezirno pogledala i pljunula.

– Budalo! Pogledaj u torbu! Puna je novca. To je taj trbonja uzeo od klijenata.

Znači, tako stoje stvari. Torbu sam jedva istrгнуo iz bankarevih ruku. On se opirao i uzbuđeno ponavljao:

– Luda žena, gospodine! Ona je luda žena, gospodine! Sve laže, laže, laže...!

Mary je ipak govorila istinu. Torba je bila napunjena svežnjevima novčanica. Strogo sam pogledao bankara i progovorio ledenim glasom:

– Ona je govorila istinu. Što kažete u svoju obranu?

Odjednom se Sam Parkins promijenio. Više to nije bio miran, dobroćudan debeljko. Pocrvenio je pa počeo zadihati:

– Tko ste vi, do vraga, da mi osporavate pravo na moj novac? Ova žena laže...

– Ha, ha, ha! – kreštala je Mary kao luda. – Taj je novac ukrao i sa mnom pobjegao, a sad se pravi lud.

Ne znam što je očekivala. Da

je pustim zato što ga je raskrinkala? Mogao sam učiniti dvije stvari: sve troje, nju, Maca i Parkinsa predati šerifu u prvom gradu. Optužiti ih za pokušaj pljačke ili ih poslati do vraga jer nisam imao vremena da se bavim i takvim stvarima. No tada bih iznevjerio poziv i zakletvu da ću se boriti protiv bezakonja. Bili su krivi, a presudu će izreći sudac. Morao sam ih predati.

Kad smo stigli u Henley, to sam i učinio.

VI

Henley je bio simpatičan gradić, jedan od rijetkih u kojem su nogostupi bili podignuti, a ulice uređene da ne bi gazili po blatu. Većina kuća i dućana bila je od pečene ili nepečene opeke, pročelja obojenih kričavim bojama. No to mu je davalo veseļi izgled nakon sivila na koje smo nailazili putem.

Hotel »Nevis« bio je pristojan i za ove prilike komforan. Isabel je dobila najbolju sobu, a ja sam posjetio suca da mu ispričam o pokušaju pljačke, o Samu Parkinsu, o Macu Alderu i Mary White.

Pošto smo pregledali najnovije potjernice, ustanovili smo da je Mac Alder bio ucijenjen na 500 dolara zbog pljačke potašnske kočije. Sad je bio iza rešetaka i proklinjao je sve na svijetu, a posebno pastora Jima Fultona, koji mu je podmetnuo nogu, prijetio je i drmao rešetkama. Mary je bila mirna, svjesna da joj se nema mnogo toga »prišiti« i da može računati na uvjetnu kaznu.

Kad je stigao telegrafski odgovor da je Sam Parkins doista

uzeo novac i pobjegao ostavivši klijente na cjedilu, sudac je imao dovoljno materijala da podigne optužnicu. On je to sa zadovoljstvom prihvatio govoreći kako baš nema mnogo posla jer je novi šerif Hugh Hull bio veoma revan i učinio Henley mirnim i pristojnim gradom. Volio sam takve vijesti i čestitao šerifu na tome. Bio je to mlad ali veoma sposoban čovjek, pred kojim je stajala lijepa budućnost.

Kad mi je rekao da mogu podići nagradu za Aldera, odbio sam:

– Upotrijebite taj novac za uređenje grada.

Prihvatio je to sa zadovoljstvom.

– Hvala! Dobro će poslužiti jer namjeravamo nabaviti kola za polijevanje gradskih ulica.

Za razliku od Withea, gdje sam se morao predstaviti i pokazati značku saveznog šerifa da bih neke stvari doveo u red, ovdje sam i bez toga naišao na dobru suradnju s predstavnikom zakona.

Slobodno sam vrijeme posvetio Isabeli. Poslije ručka predložio sam da unajmimo kočiju i razgledamo okolicu. Sjetio sam se da voli prirodu, ali sam se ugodno iznenadio kad je predložila nešto drugo.

– Zašto ne bismo unajmili konje?

Pola sata poslije izjahali smo iz grada.

Jahala je dobro, gotovo je srasla s ridanom. Kad smo se na njenu želju počeli utrkiivati, jedva sam je stigao.

Pričala mi je o svom rodnom kraju, o njegovoj ljepoti.

– Ne znam kako izgleda priroda oko Pilloryja, ali bih želje-

la da je lijepa kao ova ovdje.

– Možda je još i ljepša – rekao sam i zaljubljeno je pogledao.

Bili smo zabavljeni sami sobom, osjećajući da smo prvi put sami. Poželio sam da joj kažem kako je divna, da sam se u nju zaljubio na prvi pogled, ali nisam imao hrabrosti. Kao da sam se bojao njenog odgovora. Bilo bi prelijepo da me voli, pogotovo kad je bila obećana drugom čovjeku.

Kao da je osjećala o čemu razmišljam, pogleda me toplo modrim očima i tiho upita:

– Vidim da vam se nabralo čelo, a to je znak da ste u mislima daleko i da one nisu najugodnije.

Na silu sam se nasmiješio i mahnuo rukom.

– Kad bih vam rekao o čemu sam razmišljao, zacijelo biste se naljutili.

– Naljutila? Ni govora – rekla je, što je meni dalo iskru nade.

Do vraga! Ako joj priznam da se ne zovem Huxley i da sam savezni šerif, kako će reagirati? Kao da je osjetila o čemu razmišljam, mirno je rekla:

– Hajde da se zovemo imenima! Kako se zovete imenom?

Pocrvenio sam i zadrhtao od tih riječi

– Zovem se Harry!

– Dobro, Harry! Ja sam Isabel!

Podbovši kobilu pojurila je da sakrije rumenilo. Želio sam je stići i privući naprsa, ali... još je rano, tako smo se malo poznavali.

Nismo ni opazili da se s vrha obližnje planine, koja se nazirala kao plavičasta traka na ob-

zorju, sprema oluja. Počela je oblacima i vjetrom. Oluje u ovim krajevima dolaze brzo i nenadano, kiša pokvasi žednu zemlju, a vjetar odnese oblake dalje i vrlo brzo grane sunce.

Sad se na preriju spustio sumrak i počele su sijevati munje. Isabel se prestraši.

– Bit će nevremena, Harry!

– rekla je zabrinuto.

– Moramo se brzo negdje skloniti – odgovorio sam i pogledom potražio neki zaklon. Stotinjak metara dalje, gdje se brežuljak spuštao prema rječici, vidio sam splet gustog šiblja koji je mogao barem privremeno poslužiti kao zaklon.

Grmljavina je dolazila sve bliže i bliže i uskoro počеше padati krupne kapi kiše. Sjahali smo kod toga gustiša, a kad je iznenada u neposrednoj blizini prasnuo grom, munja nas gotovo zaslijepila. Isabel se stisne uz mene.

– Harry! Drži me čvrsto, dragi!

Grčevito sam je stisnuo i zaštitio svojim tijelom.

– Ne boj se, mila! Ja ću te čuvati! Tako te volim!

Naslonila se na mene cijelim tijelom. Kiša je počela padati kao iz kabla, ali Isabel se ipak smijala.

– Tako sam sretna! – šaptala je, a ja sam je nježno grlio i osluškivao drhtaje njenog srca.

Onda sam je poljubio, željan da ova čarolija što duže potraje.

VII

Kad su ga probudili momci s ranča »Croydon«, bilo je već praskozorje. Njemu se činilo da je tek zaspao. U ustima je osjećao gorčinu viskija, bljutavost

poslije pijanke. Glava ga je užasno boljela. Kad su počeli lupati o prozore, jedva je ustao s prljave postelje i uhvativši se za glavu upitao:

– Tko je, do vraga?

– Ustaj, doktore! – povikali su s vrata i počeli udarati o njih. – Spremi svoje instrumente i dođi na ranč »Croydon«! Dogodila se nesreća...

Bio je još mamuran od pića, nesiguran na nogama, ali je dobro znao da taj poziv ne smije odbiti.

– Dobro, dolazim! – odvratio je promuklim glasom i jedva pronašao čizme.

– Požuri! Inače će te gazda razapeti na križ ili čak objesiti.

Na ranču »Croydon«, vlasništvu Boleyja, najbogatijeg čovjeka u ovom kraju, često su se događale krvave tučnjave. Ponekad između kauboja, a katkad je njegov nestašni osamnaestogodišnji sinčić Cain, jedina osoba koji je mislio da mu je sve dopušteno, započinjao dvoboje koji su ga skupo stajali. Ostao bi razbijena nosa ili čeljusti. Prije po naravi, reklo bi se na oca, šepurio se poput pauna.

Tako je i prethodnog dana, došavši dobro nakresan u salun »Chatham«, započeo kavgu. Došlo je do potezanja pištolja. Cainov protivnik bio je brži, pa se momak uskoro koprcao na prljavom podu i urlao kao da ga kolju, promatrajući krv koja mu je probijala iz prsa i kvasila dlanove.

– Zovite liječnika! – vikao je. Doktora Bena Berkea nije bilo u gradu, pa su momka prenijeli na ranč i prevrnuli nebo i zemlju da pronađu liječnika. On se u to vrijeme nalazio na obližnjoj farmi gdje je pomagao

pri teškom porođaju. Vratio se tek ujutro dobrano pijan, jer se rodio dječak i slavlje je trajalo do sitnih sati.

Sad su ga probudili da bi tom zelenom, slinavom sinu staroga i prgavog Boleyja zaustavio krv i spasio život. Metak mu je ozlijedio pluća, momak je počeo pljuvati krv.

Iako je Berke do ranča stigao za pola sata, odmah je znao da ništa ne može učiniti.

– Što kažeš, ti... ti, pijana mješino!? – viknuo je sav izvan sebe Boley. – Moraš ga spasiti, inače...

– Metak mu je prošišao pluća i...

– Učini sve da ga spasiš – dodao je rančer malo pomirljivije, promatrajući blijedo lice jedinca.

Liječnik se trudio. Sjećao se sličnih slučajeva koje je liječio, ali je sad bio mamuran, pa i star, i više ga nije služio mozak kao nekad. Petljao je oko mladića trudeći se da zaustavi krv. Znojio se, pa kad je mladić pao u komu, morao je dignuti ruke.

– Žalim, sve sam učinio. Ja, ovaj...

– Lažeš! Moraš ga spasiti! – zarežao je Boley i pogledao ga tako da je Berke zadrhtao, a onda je dodao: – Ako Cain umre i ti ćeš s njim!

Nije to bila prazna prijetnja i Berke se prepao. Prešao je pedesetu, ali mu se još živjelo. Taj stari i prgavi jarac bio bi u stanju sve učiniti da spasi toga sitnog pokvarenjaka što je umirao.

Opet je prišao ranjeniku i tražio da ga podignu. Stavljao mu je na prsa hladne obloge, osluškivao kucanje srca i drhtao od straha. Srce je još kucalo, ali

sve slabije, krv je tekla. Kad bi je mogao zuastaviti, možda bi ga i spasio. Ali... Cain Boley je umirao. Lice mu se istanjilo, žuto kao vosak, ali stari Boley još nije vjerovao da će izgubiti jedinca. Poslao je momke da pronadu toga prokletog ubojicu, da ga objese jer se usudio pucati na njegova mirnog dječaka.

— Što je doktore, što si stao?!

— povikao je Boley i grubo ga počeo drmati.

Ben Berke se tresao od straha i grozničavo razmišljao kako da pobjegne prije nego što se dogodi najgore. Onda se dosjetio.

— Moram u grad po lijek! Brzo ću se vratiti.

Stari rančer ga je gledao prijetućim pogledom i s mržnjom kao da je on kriv što mu sin umire. Očekivao je od njega nemoguće, jer mu je bio jedina nada da se neće dogoditi najgore. Zalud mu sve bogatstvo kad neće biti Caina, što je sve prošao da bi to za njega stvorio.

— Hajde, što čekaš? Jaši što brže možeš. Dajem ti pola sata da se vratiš.

Ben Berke kimne, obliže suhe usne i brzo izjuri iz sobe. Jahao je brzo. Kad je zamakao za obližnji šumarak, umjesto u Nazareth do ordinacije udari prečicom da bi se nekako domogao Success Creeka i tamošnje stanice poštanske kočije. Ondje će, ako ga posluži sreća, prodati konja i nastaviti put kočijom u Pillory, gdje mu je prijatelj imao hotel.

* * *

Tridesetak milja od Nazareth, u gradiću Surreyu, pogrebnik Bill Snoop je upravo zabijao čavle na mrtvačkom kovčegu u

kojem je ležao Tom Fawles, lovac na nagrade, koji nije stigao potrošiti 1000 dolara koje je dobio za glavu Jamesa Canaryja.

Doduše, Canary je platio glavom, ali je i Fawkesa stigao metak na zbilja neprikladnom mjestu, u postelji Eve Evans, djevojke iz saluna »Trento«. Poželio čovjek zabaviti se malom i stao na žulj šerifu Steveu Bevanu. Kad je predstavnik zakona ušao u sobu i opazio Fawlesa s njegovom djevojkom, mrak mu pao na oči i bez upozorenja je pucao. Zatim je počeo vikati da se netko osvetio Fawkesu i zato ga ubio. Prebacio je krivnju na izmišljenog ubojicu, pa zatim pozvao Billa Snoopa da mu »uzme mjeru«.

Taj mali, sitni čovječuljak lica mršavoga i sličnog mrtvacu koji hoda, obavio je brzo posao, ali je usput zapazio da nešto nije u redu jer je mala Eve Evans kroz plač govorila:

— Trebala sam od njega dobiti 20 dolara! Zašto ga je ubio?

— Tko ga je ubio, gospodice Evans?

Naivna, ne sluteći opasnost, ona reče da je to učinio šerif.

— Bilo bi dobro da odete iz grada — savjetovao joj je Snoop dobronamjerno.

Kad se šerif Bevan vratio, dao mu je 20 dolara da napravi kovčeg i organizira sahranu. Zatim je šuteći prišao djevojci i počeo je mlatiti.

Snoop je dopremio mrtvacu u radionicu, stavio ga u kovčeg i po običaju mu počeo pretraživati džepove. Zašto da novac, ako ga pokojnik ima, trune u grobu? Nekoliko se puta namjerio na veću svotu pa ju je prisvojio. Sad je bio iznenađen

kad je u kožnoj vrećici oko Fawkesova vrata našao podebeo svežanj novčanica. Brzo je zaključao vrata, zatvorio prozorske kapke i počeo grozničavo brojiti. Bilo je 1000 dolara, prava prilika da se jednom zauvijek okani mrtvaca i počne neki bolji posao.

Tek što je izbrojio, kad netko počne udarati o vrata.

– Tko je? – upita on prestrašenim glasom.

– Ja sam, šerif! – začuo je ljutit glas.

Pobojavao se da je mala Eve propjevala i da mu je sve rekla.

Brzo je sakrio novac u prazan mrtvački kovčeg, pa drhtavih koljena prišao vratima. Steve Bevan nahrupio je unutra kao bizon, pojurio prema kovčegu gdje je ležao mrtvac i počeo ga pretraživati. Usput je nešto mrmljao i kleo, a onda se bijesno okrenuo i zakrvavljenih očiju pogledao pogrebnika.

– Gdje je novac?

– Kakav, kakav novac? – čudio se tobože Snoop i cvokotao zubima.

Šerif ga je uhvatio za prsa i počeo ga tresti i urlati:

– Novac na sunce, mrcino! Novac na sunce!

– Ali, ja, ovaj... nemam... ne znam. Nisam ja, bože sačuvaj. Kako bih mrtvacu uzeo što je njegovo? Možda mala iz saluna... Ja, ovaj...

Izdržao je nekoliko pljusaka i udarac nogom, ali nije priznao. Šerif se još više razbjesnio, izvukao je kolt i uperio ga na jadnika.

– Sad ću te ubiti! Govori gdje je novac!

Bill Snoop je znao da sa šerifom nema šale. Kao što je ubio

lovca na nagrade, još će lakše njega.

– Bilo je nešto malo, samo 50 dolara! Eno, tamo su u... u ladići.

– Donesi!

Jedva se dovukao do stola u susjednoj prostoriji. Drhtao je od straha, sretan što će se na taj način riješiti zlotvora. Osim toga, ako stvari krenu loše, tamo je i derringer.

Izvukao je svu uštedu i pokušao zavarati Stevea Bevana.

– To je sve!

– Lažeš! Novac koji je podigao za ucjenu iz banke bio je nov novcat! – prijetećim će glasom šerif i podigne kolt. Nije ni slutio da Snoop ima derringer u drugoj ruci, koju je držao za leđima. Kako bi mu se taj mali štakor usudio suprotstaviti.

Kad je šerif podigao nogu da ga ponovo udari, Snoop podigne oružje i dvaput pritisne okidač. Meci iz blizine iznakaziše šerifovo lice.

Svjestan što je učinio, Bill Snoop odbaci derringer, uzme novac i izađe na ulicu. Brzo se uputi u staju za iznajmljivanje konja, izabere zelenka, plati ga više nego što je trebalo i pojuri iz grad što je brže mogao.

Ubio je šerifa i nije mu bilo žao, jer je to bio gadan i opasan čovjek. Još bi mu morali platiti što je to učinio, ali će ga zacijelo goniti. Morat će biti vješt i umješan da zavara trag i u nekom drugom gradu, pod drugim imenom, počne neki posao.

Pustio je konja da ga vodi. Zelenko krene na istok prema Success Creeku, gdje se nalazila stanica poštanske kočije.

Bill Snopp predvečer stigne do stanice, ondje se, nakon večere, stisne uz tezgu i naruči vi-

ski da bi skupio snagu za dalji put.

U Nazarethu smo se zadržali samo pola sata, dok su promijenili konje. Bio je to kratki preдах nakon dugog puta. Od svega što se dogodilo za mene je bilo najljepše što sam se zbližio s Isabelom. Putovanje je nakon toga bilo ugodnije i brže i nije se dogodilo ništa što bi bilo vrijedno spomena.

Za to vrijeme kroz kočiju je prošlo nekoliko putnika: jedan trgovački putnik, zatim farmer što je u obližnjem gradu kupio sjeme za predstojeću sjetvu, kauboj koji je putovao iz Stridenta, jedna dama iz polusvijeta te stara usidjelica što je pričala kao navijena...

Ulazili su i izlazili na usputnim stanicama, bili su beznačajni da bismo im posvećivali pažnju, upravo kao što i mi za njih nismo bili zanimljivi.

Tako smo stigli do Success Creeka, stanice što se smjestila kraj istoimene rijeke, blizu planinskog prijevoja Orkney Ridge.

Kad ga prodemo, spustit ćemo se u polupustinju, predio gdje pušu vjetrovi što nose grmlje vrijeska i igraju se prašinom. Sto milja južnije nalazio se Piloory. Ondje završava linija, nakon čega ćemo se rastati.

Osjećaj da će doći do toga bio je za oboje bolan. Stalno smo o tome mislili, ali smo se ustručavali razgovarati čekajući posljednje trenutke da bismo, možda, donijeli odluke važne za naš budući život.

Dotad se moglo mnogo toga dogoditi, a zacijelo će se i dogo-

diti kao što se to događalo na dosadašnjem putovanju. Bit ćemo svjedoci još mnogih uzbuđenja, pratioci ljudskih sudbina koje su stjecajem okolnosti počinjale izvan poštanske kočije, nastavljale se u njoj, a završavale tko zna na kojoj strani i kako.

Success Creek smo prešli jer je bio gotovo presušio, a zatim izlokanim putem stigli do stanice. Kad smo izašli iz kočije i stresli sa sebe prašinu, na vratima nas je dočekala domaćica, debela, jedva se kretajući, ali je na sav glas hvalila jela koja je pripremila.

Unutra je bilo hladno i tiho, gotovo prazno, tek je jedan putnik šmrcao kod tezge i ispijao viski, a drugi glasno hrkao za stolom.

Osjećao se miris pečenog odreska, krumpira i pite od jabuka. Vlasnik stanice nam je odmah ponudio hladno pivo, viski i tekilu.

Kad se bližilo vrijeme polaska, vlasnik stanice prišao je putniku koji je spavao i obavijestio ga da kočija polazi. On je sanjivo protrljao oči, uzeo crnu torbu, ispio ostatak pića i odgegaо do vrata.

Iza njega, kao sjenka i neupadljivo, išuljao se čovječuljak u crnom odijelu što je stajao kraj tezge. Oprezno se ogledavao, a zatim brzo šmugnuo kroz vrata.

Kad smo ušli u kočiju, već su zauzeli mjesta.

Iako putovanje nije bilo dosadno, jer smo svaki trenutak iskoristili da bismo se što bolje upoznali, sve sam više razmišljao o cilju svog putovanja.

Isabel putuje vjereniku kojeg ne poznaje, a ja sam u Pilloryju morao uhvatiti Joea Snippyja. Kako će se završiti to putovanje? Hoću li uhvatiti tog okorjelog bandita, to je bila velika nepoznanica.

Dosad o tome nisam razmišljao. Bilo je vrijeme da o tome s nekim razgovaram, jer Snippy očito nije mirovao i ne čeka da ga savezni šerif odvede u zatvor.

Približavao sam se kraju gdje je bio u akciji s bandom. Još se sjećam pisma koje mi je uputio guverner Ben Derrick zatraživši od mene da ga uhvatim po bilo koju cijenu, vjerujući da sam za to sposoban.

Bilo je to za mene laskavo i rado sam krenuo na ovako dug put, ali sam ujedno žalio što nisam sa sobom poveo pomoćnika. Bio bi mi desna ruka, jer se ne zna kakvo će stanje zateći u Pilloryju.

Mogao je sa mnom putovati i u kočiji, razgovarati, i ja ga cijelo ne bih prepoznao. Doduše, imao je na resici uha madež poput zrna pšenice. Uho s desne strane lubanje bilo mu je priljubljeno uz glavu kao da je s njom sraslo, a na desnoj ruci mu je manjkao mali prst. Ta tri znaka bila bi dovoljna da ga prepoznam ukoliko ne bi vješto skrivao ta obilježja.

Za Isabelu sam bio Harry, Harry Huxley, i pitao sam se da li je došlo vrijeme da joj se predstavim pod pravim prezimenom.

Dok sam o svemu tome razmišljao, iznenada sam začuo razgovor na krovu kočije.

— Pogledaj... uglavnom, sve su to mirni i solidni putnici.

Nakon toga se kočija zaustavila i vrata je naglo otvorio mračan tip što je na prsima nosio značku šerifova pomoćnika.

— Trenutak samo, gospodo! Tražim jednog čovjeka... Hej, tu si!

Čovječuljak u crnom odijelu, koji se stisnuo u kut kočije, još više se stanjio. No, pomoćnik šerifa preskoči preko moje noge, grubo odgurne Isabelu i uhvati čovječuljka za prsa.

— Aha! Želio si pobjeći! Diži se i izlazi!

Putnik, koji je cijelo vrijeme šutio, počne drhtati od straha.

— Ali, zašto, Bene? Što sam skrivio? Pusti me na miru!

— Što si skrivio, питаš? Sad ću te odalapati preko gubice!

Morao sam se umiješati, jer je gurnuo Isabelu i grubo se ponašao prema tom jadniku.

— Hej, polako čovječe! — rekao sam i ustao. On me samo hladno pogledao i prijeteći procijedio:

— Ostani gdje jesi, jer... hajde, ti, izlazi!

Nisam smio dopustiti da sa mnom tako razgovara. Umirio sam Isabelu pokretom ruke i uzvratio prijeteći i ledenim glasom:

— Ako mi ne objasniš što je učinio, mogao bi se loše provesti.

Zastao je i oštro me pogledao, prezirno me odmjerio pa ponovo ispružio ruku, uhvatio jadnika za prsa, podigao ga sa sjedala i ponio prema vratima. Čovječuljak je vikao kao lud:

— Pusti me! Pusti me, što sam ti učinio, Bene?

Mogao sam izvaditi značku saveznog šerifa i sve bi se brzo sredilo. Uhvatio sam čovjeka snažno za ramena i okrenuo

ga. Iznenadio se i spustio čovječuljaka, a on je hitro kao lasica skočio kroz vrata.

Raspravljali smo i režali jedan na drugog izvan kočije, nakon čega sam izvadio značku i pokazao je. On se zablenuo i problijedio.

– Oprostite, nisam znao!

– Dobro! Što je taj čovjek skrivio?

Kad smo se okrenuli da ga potražimo, on je već jahao konja pomoćnika šerifa i zamicao za obližnji brežuljak. Ben Robinson opsuje i dovikne pratiocu poštanske kočije:

– Pucaj na njega, Same! Pucaj na prokletog ubojicu! Ubio je šerifa iz Surreyja!

Pratilac nije znao što da radi, a Robinson je psovao. Shvativši da je kraj njega savezni šerif, zbunjeno se nasmiješio.

– Oprostite, ja to onako! Kako da uhvatim toga malog, prljavog gada?

Zatim mi je ispričao da je to pogrebnik iz Surreyja koji je sa dva metka iz derringera ubio tamošnjeg šerifa.

– Umirite se – rekoh shvativši da sam pogriješio umiješavši se u njegov posao.

Bio je ljutit što mu je ubojica pobjegao. Da se napravi važan preda mnom kao saveznim šerifom, on se isprsi:

– Doći će on meni šaka makar ga gonio do kraja svijeta! Osim toga mi je uzeo konja.

– Žao mi je što je do toga došlo. Izgledao mi je tako miran i bezopasan.

– Takvi su najgori! Znam ja njih...

– E, pa kad je već tako ispalo, udite u kočiju! Nećete ga valjda hvatati pješice? Siguran sam da

neće daleko pobjeći taj, kako se ono zove?

– Bill Snoop, gospodine! Pogrebnik u Surreyju.

Naš razgovor je prilično potrajao, pa je Isabel kroz prozor pogledala. Nasmiješio sam se, potapšao šerifova pomoćnika po ramenu, pa smo zajedno ušli u kočiju. Napomenuo sam mu da sam na tajnom zadatku i da ne bi bilo zgodno da negdje spomene moje ime i funkciju.

Pristao je veoma rado i cijelo vrijeme gledao u mene razmišljajući o tome kako je imao čast upoznati takvu zvjerku kao što je savezni šerif.

To mi je odgovaralo sve dok se ne izlane. Već sam pomislio da je krajnje vrijeme da i Isabel otkrijem svoj identitet. Ona je na to imala najveće pravo. Ali smatrao sam da to moram učiniti u nekoj drugoj prilici, recimo kad stignemo u Nevis, prvi veći gradić u kojem ćemo prenoćiti.

Ugledali smo ga u sumrak, pošto su se upalile prve zvijezde. Smjestio se na brežuljku i izgledao prilično velik sudi li se po svjetiljkama koje su već žmirkale u tami.

Kočija se zaustavila na gradskom trgu. To je značilo da je još jedna etapa našeg puta završena.

* * *

Prije nego što smo se rastali pred hotelom, preporučio sam Benu Robinsonu da potjeru za odbjeglom ubojicom nastavi zajedno sa šerifom iz Nevisa. Zabuđeno me pogledao, kao da je uvrijeđen.

– Zar mislite da mi je potrebna pomoć da bih uhvatio toga gada?

Bio sam zadovoljan što je tako reagirao. Nasmiješio sam se i udario ga po leđima.

– Dobro, momče! Kad se vratim iz Pilloryja, imenovat ću te pravim šerifom!

Na mladenačkom njegovom licu ukazalo se oduševljenje.

– Zar doista tako mislite, šerife?

Kimnuo sam, rukovali smo se i rastali.

Te sam večeri odlučio ozbiljno razgovarati s Isabelom. Nakon večere, dok smo ispijali kavu, teško sam uzdahnuo i rekao:

– Isabel! Došlo je vrijeme da ozbiljno razgovaramo o našoj, ovaj, o tvojoj budućnosti. Znam, reći ćeš neka se ne miješam u tvoj život. Molim te da me ipak saslušаш do kraja...

Zašutio sam nekoliko trenutaka uronivši svoj pogled u te modre, začuđene oči, pa nastavio:

– Kad sam krenuo na ovaj put, nisam znao da ću te upoznati. No putovi sudbine su čudni. Sreli smo se, zavolio sam te, volim te od prvog trenutka kad sam te ugledao i moram ti objasniti neke stvari. Nakon toga razmisli i odluči. Prvo, ja se ne zovem Huxley. Moje je pravo ime Harry Hogarth i savezni sam šerif. Putujem u Pillory da uhvatim okorjelog bandita Joea Snippyja i razbijem njegovu bandu...

Na njenom licu se vidjelo da je iznenađena. Nije rekla ništa, ali se zato nasmiješila i prošaptala uhvativši me za ruku:

– Slutila sam tako nešto, Harry! Da čujem dalje...

– Ponavljam, ne želim se miješati u tvoj život, ali... ti odlaziš

da se udaš za drugog i ja...

Iznenada me prekinula i grčevito me uhvatila za ruku.

– Harry! Ja se za njega neću udati! O, dugo sam o svemu razmišljala. Moje srce pripada tebi. Ako me voliš kao što kažeš, onda...

Bile su to najljepše riječi koje sam čuo. Toplo sam je pogledao i poljubio tu malu, nježnu ruku, ispruženu s toliko povjerenja.

– Da, Harry! Volim te i voljet ću te cijelog života. Ako me želiš, tvoja sam!

Da nismo bili u restoranu, najradije bih je poljubio. Umjesto toga samo sam joj stisnuo ruke i kimnuo.

– Želim te, ljubavi! Kad izvršim zadatak, onda ćemo se vjenčati.

– Oh, Harry! Divno je to čuti, ali...

Na njenom radosnom licu se pojavio oblak. Slutio sam o čemu razmišlja i čega se boji.

– Oh, nemoj se bojati, draga! Vratit ću se s ovog zadatka živ i zdrav. Sad imam tebe i moram se vratiti.

Predložio sam joj zato da ostane u gradu dok ne završim posao.

– Čekaj me. Neće to dugo potrajati. Tad ćemo zauvijek biti zajedno.

Kimnula je i nasmiješila se.

– Sutra ću pisati rođakinji u Pillory i sve joj objasniti – šapnula je i porumenila.

Te smo večeri bili najsretniji par u Nevisu.

* * *

Ležao sam u sobi pod dojmom našeg razgovora, sretan kao nikad u životu. Voljela me najljepša djevojka koju sam dosad sreo! Dala mi je svoju lju-

bav i odlučila da me čeka i da sa mnom podijeli život. Bio je to divan osjećaj.

Odjednom mi se učinilo da sam u hodniku začuo nečije korake. Zaustavili su se pred mojim vratima, a nakon toga čulo se bojažljivo kucanje.

— Slobodno! — rekoh s nadom da je to Isabel.

U sobi je bio tajanstveni polumrak. Da, bila je ona, raspletene kose i lagana hoda ušla je u moju sobu i pala mi u zagrljaj.

— Oh, Harry! Nisam mogla odoljeti da ne dodem. Sutra odlaziš i ja...

— Ne govori ništa, draga! — rekao sam drhtavim glasom i privukao je na prsa.

Moje usne potražile su njene. Spojiše se u strastvenom poljupcu. Osjetio sam kako je zadrhtalo njeno tijelo i čuo šapat:

— Harry, ljubavi! Tvoja sam! Pamti me po tome, dragi! I nemoj me osuđivati jer te volim.

VIII

Ujutro me Isabel ispratila do kočije. Noć koju smo proveli zajedno bila je nešto najljepše u mojem momačkom životu. Držali smo se za ruke i izazivali pažnju prolaznika, a naše opraštanje ispred kočije bilo je nježno i bolno. U njenim očima blistale su suze, grčevito me stiskala za ruke i šaptala:

— Harry! Vрати se što prije!

Bilo je u tim riječima tuge, rastanka, neizvjesnosti i straha da bi mi se nešto moglo dogoditi.

— Vratit ću se — obećao sam.

Uronio sam pogledom u te divne modre oči. Još jedanput sam je poljubio, a zatim ušao u

kočiju. Cekao me put do Charinga.

U kočiji, stisnut u kutu, sjedio je putnik koji je ušao u kočiju kod Success Creeka. Drhtao je i znojio se, pa sam pomislio da je bolestan. Bio je blijed kao krpa, pogled mu je bio grozničav.

— Da niste bolesni, gospodine? — upitao sam pošto sam pogledom ispratio Isabelu koja se oborene glave vraćala u hotel.

— Ne, ni... ni...sam — zacvokotao je i još se više uvukao u sebe.

Čekali smo vozača i pratioca poštanske kočije. Izišli su iz saluna razgovarajući i smijući se. Vozač je bio prava ljudeskara, visok dva metra, širokih ramena, ćoškaste glave, a pratilac neka sitna nakaza blijeda, izdužena lica i orlovskog nosa koji mu je još više izdužio mršavo lice.

Iza njih, začudo, opazih tri dame. Prilazile su veselo čavrljajući, sa suncobranima u rukama, našminkane, nakindurene, s neobičnim šeširima na glavi. Na najstarijoj je taj šešir bio pravo ptičje gnijezdo.

Stigle su do kočije, predale vozaču putne torbe i veselo zacvrkutale:

— Momci, vozite kočiju polako da nam se ne tresu bubrezi! Vozaču, budi nježan prema konjima jer ćeš imati posla sa mnom — dobacila je druga i veselo se nasmijala.

Dame su ušle u kočiju i unijele miris jeftinog parfema. Zauzele su mjesta, pogledale oko sebe i počele se smijuckati.

— Bess — reče najmlađa — imat ćemo ugodno društvo —

Pogledala me i sramežljivo se nasmiješila.

— I vrijeme je da upoznamo pristojne ljude — dobaci druga, nešto ozbiljnije.

Treća je bojažljivo pogledavala putnika što je i dalje drhtao, znojio se i oblizivao suhe usne.

Pošto su tri djevojke unesle u kočiju svježinu, začuje se poznati pucanj biča, gromko »hi-ja!« i kočija krene iz grada. Približio sam se prozoru i pogledao prema prozorima hotela. Na jednom od njih opazim Isabelu. Mahala mi je maramicom i ja sam uzvratio pozdrav.

Djevojke se pogledaše. Bess, koja je, čini se, bila najveća vragolanka, promrmlja:

— Čini se da je gospodin zauzet! Ništa zato. Da nam put ne bi bio dosadan, imamo barem kavalira kojem, na žalost, ne znamo ime.

Nasmiješio sam se i rekao:

— Harry Hogarth, moje dame!

Pošto sam se predstavio, Bess, kojoj sam već znao ime, pogleda drugarice i reče:

— Ova starija dama...

— Hej, tko je »starija dama«?

— pobuni se jedna od njih.

Bess se nasmijulji, pa ne obazirajući se na tu primjedbustavi:

— Ona se zove Anna, a prijateljica Alice.

Upoznali smo se i svakoj se naklonih pokazavši im da imaju posla s džentlmenom. Nekoliko trenutaka smo šutjeli, nakon čega Anna pogleda putnika što je cijelo vrijeme šutio i zavrtil glavom.

— Na žalost, čini se da u ovoj kočiji nisu svi džentlmeni, zar ne, djevojke? Mislim da bismo

morale znati s kim putujemo.

— Imaš pravo — javi se Alice.

— A za koji sat, kad se za nas završi ovo putovanje, svatko će na svoju stranu. Bože, neće nam valjda biti dosadno!

Pogledala je prema meni očekujući da nastavimo razgovor. Još sam mislio na Isabelu i naš rastanak. Kočija je jurila prerijom kao na krilima, a one su pričale o modi, o stvarima koje su samo za njih bile zanimljive.

Odjednom je Anna izvadila iz njedara plosnatu bočicu, potegla iz nje dobar gutljaj i obratila mi se:

— Dobar burbon, Harry! Potegni i pročisti grlo.

Djevojke se nasmiju, pogotovo Bess, koja me značajno pogleda i gurne laktom Alice.

— Možda džentlmen ne troši alkohol! Možda bi mlijeko? Budući da sa sobom ne vodimo kravu, ne možemo je pomusti.

Alice je prijekorno pogleda i reče kao da mi se ispričava zbog ove upadice:

— Bess, do vraga! Baš si neugodna. Anna, zašto ne ponudiš gospodina u kutu?

I gle! Čovjek iz kuta se grčevito dočepa ponuđenog pića i ono zaklokoće njegovim grlom. Samo mu je pristojnost nalagala da je ne isprazni do dna. Nakon toga, pošto je obrisao usta, promrsi:

— Hvala! Cast mi je da se predstavim: Ben Burke, dama na usluzi!

Bilo je pravo čudo kako mu je viski brzo razvezao jezik. Nakon njega morao sam i ja piti. Bila je to živa vatra. Nikakav viski već prava pravcata meksička tekila.

— Oho! — rekao sam i pogle-

dao Annu. — Dama voli oštro piće?

— Nego što — isprsi se ona. — Kad pijem, želim u želucu osjetiti vatru. — Izgovorila je to promuklim glasom, a zatim odnekud izvukla cigaretu i zadimila, pa ponovo potegla iz bočice i stavila je kraj sebe.

Bilo mi je jasno, prema njihovu ponašanju, da su to djevojke iz saluna. Poznavao sam neke od njih jer su bile dio ovog podneblja, bez čega se ne može. Dolazile su i odlazile. Neke bi se otrgle iz gliba u koji su zapale stjecajem okolnosti. Bess nije imala više od dvadeset godina ali je, sudi li se po ponašanju, odavno dozrela za posao kojim se bavila.

Imale su ljepuška lica i bile su divno građene. Anna je zakoračila u tridesetu jer joj šminka nije mogla sakriti bore oko očiju i usana, a Alice je bila nešto mlađa. Izgledala mi je i najozbiljnija ili mi se tako činilo.

— Imate dobru tekilu, gospođo! — iznenada se iz svoga kuta javio Burke. Opet je oblizao usne, zapucketao prstima, što je Anna shvatila kao kompliment za njen dobar ukus.

— Jest, Bene! Hoćete li još malo?

Kimnuo je, nakon čega mu je ona vješt看 pokretom dobacila bočicu. Uhvatio ju je u letu, popio gutljaj-dva, pa promrmljao:

— Nisam je namjeravao isprazniti. Oprostite, ali je prazna.

— Ništa zato — nasmiješila se Anna. — Imam ja još jednu!

U kočiji se začuo veseo kihot, što je značilo da put do Charing-a doista neće biti dosadan.

Putovali smo već sat-dva, a između nas se stvorilo neobično prijateljstvo. Bili smo suputnici u kočiji što se drndala, cvilila, škripala. Zacijelo se više nikad nećemo sresti. Pitao sam se kako putuju, ali mi dobar odgoj nije dopuštao da budem indiscretan.

Znale su bezbroj šala. Pričale su ih lako, a one »masne« uvijale su u »svileni« papir i usput se ispričavale.

— Šala se mora ispričati u originalu, zar ne, gospodine Harry? Inače ne bi bila šala.

— Jest, gospođice Anna! — potvrđivao sam, pa sam se i sâm pokušao sjetiti nekih, u nadi da ću moje suputnice zabaviti.

Tako nam je prolazilo vrijeme. Kočija je katkad jurila, pogotovo niz strmine, ili se trčkala po neravnom putu. Dame su vriskale, oslanjale se jedna na drugu, pa je Anna u jednom trenutku gotovo opkoračila Bene. Nasmijala se i vragolasto mu dobacila:

— Da останem u ovom položaju, Bene?

Čovjek je pocrvenio kao rak, pa promrmljao kako to ne bi bilo loše da je mlađi. Na to je Anna, namignuvši ostalima, rekla:

— Još ste vi dobro držeći čovjek, gospodine Burke. Zar ne, djevojke?

— Oh, naravno! — uskliknule su one.

— Da se nisam obećala drugome — nasmijala se Anna — odmah bih navalila da vas osvojim. Bene!

Naše dobro raspoloženje bilo je prekinuto vozačevim povikom, nakon čega se kočija zaustavila. Pogledao sam kroz pro-

zor. Nalazili smo se u preriji, na raskrižju nekih putova. U daljini se nazirao lanac planina i obzorje što je treperilo od omarre.

Nekoliko jahača obraštenih brada, u prljavim i pocijepanim odijelima, stajalo ispred kočije. Već na prvi pogled nisu ulijevali povjerenje, pogotovo što je jedan od njih izvukao revolver i opalio u zrak.

– Zaustavi tu pokretnu krletku, stari! – poviče gromkim glasom.

Njegove riječi poprati pijani kihot ostalih, a debeljko što je stajao sa strane, baci praznu bocu. Ona udari o kotače i razbije se u tisuću komadića.

– Halo, putnici! – zareži dugonja. – Izlazite! Dame imaju prednost! Ha, ha, ha!

Da li je to napad? Izgleda da jeste.

Anna, koja je baš s Burkeom ispraznila još jednu bočicu viskija, vrisne od straha:

– U pomoć! Sad, sad će nas opljačka... Sad će nas silovati!

Pokušao sam da se snađem u ovoj iznenadnoj i neočekivanoj situaciji. Ruka mi poleti prema pištolju jer sam riješio da se oduprem napadačima.

Sam protiv trojice! Na vozača i njegovog pratioca nisam mogao računati. Obično bi za vrijeme napada, da sačuvaju kožu, podizali ruke.

Srećom, upravo kad sam se odlučio da stupim u akciju i zaštitim prestrašene žene, do mene dopre smijeh.

– Šta kažeš Seime na ovo, a? Da li si napunio gaće? Hi, hi, hi! Kakav to teret voziš, stari?

Vozač počne praskati od bijesa:

– Budale! Pijane budale! Da vas nisam prepoznao zapamtili bi vi mene. Već sam mislio da su banditi...

– Zar tako izgledamo, stari?

– uvrijedi se dugajlija.

– Još gore, budalo! Hej, gospodine!

Povik se odnosio na mene. Provirio sam iz kočije i upitao:

– Šta se to događa?

Umjesto vozača odgovori Anna:

– Pokažite tim musavcima s kim imaju posla!

– Zaveži, babo! – vikne na nju Joe, a zatim pride još bliže i opazi druge djevojke koje su prestrašeno promatrale što se događa. Neko ih je vrijeme gledao kao da se čudi, zatim se počne češkati po neurednoj bradi, pa zamišljeno reče Tomu:

– Čuj, do vraga! Zar ona djevojka što proviruje nije slična... onoj sa slike?

– Jest, to bi morala biti Alice Brown. Hej, djevojko! – poviče Tom. – Da ti nisi djevojka koja mi je pisala i poslala sliku?

– Ta sam! – promrmlja smrknuto Alice.

Nije mi još bilo jasno što se događa. Kad sam već odlučio da se s njima uputim u oštiri razgovor i da ih naučim pameti, Joe pride kočiji i zapilji se u Annu.

– A ti si, vjerujem, Anna Bacon?

– Da, glupane!

Treći i najmlađi kauboj stajao je po strani. Njemu je bio upućen Bessin pogled. Nekoliko trenutaka ga je odmjeravala od glave do pete, što momka zbuni i on porumeni.

– Hej, pridi bliže!

Alice je šutjela, a Burke je zadovoljno hrkao.

Ubrzo se sve objasnilo kad je Joe vrisnuo i bacio šešir u zrak.

— Momci! To su naše djevojke. Bess, Anna i ...

— Alice — nasmije se Anna.

— Mi smo baš krenuli da vas pričekamo kod prve stanice — objasni najstariji Joe. — Bilo nam je dosadno da tamo spavamo i ločemo pa smo vam krenuli u susret. Tome, imao si pravo! One su baš na putu k nama. Nije li tako, djevojke?

— Do vraga, tako je! — usklikne Anna. — Hej, a s kim imamo čast?

— Što, zar vam u pismu nismo sve objasnili? Ja sam Joe, ovaj dugonja je Tom, a onaj šmrkavac Steve Roche. Izlazite, djevojke!

Anna je bila oduševljena, Bess je još sumnjičavo promatrala prisutne, a Alice je nešto bezvoljno objašnjavala. Napokon, nakon kraćeg dogovaranja, djevojke iziđoše iz kočije. Anna me pogleda, pa reče:

— Gospodine Harry! Nismo vam objasnile da se udajemo za ove momke! Upoznali smo se preko pisma. Baš dobro što su nam krenuli u susret. Stvari su ispale bolje nego što smo očekivale. Bilo nam je ugodno u vašem društvu.

Nasmiješio sam se. Vozač i pratilac poštanske kočije su nešto nezadovoljno mumljali, ali brzo dograbiše njihov prtljag i dobaciše ga momcima. Sad se postavilo pitanje koja će s kim jahati. Led je probila Anna. Kao najstarija i najiskusnija obratila se Joeu.

— Stari, mislim da pripada

tebi! Kako bi bilo da sjednem iza tebe?

Joe Smith se iskesi, pritjera konja i uhvati Annu za ruke.

— U redu, ljepotice! Momci, što čekate? Uzimajte svatko svoju, pa put pod noge.

— E, nećemo tako — usprotivi se Alice. — Najprije pred svećenika, a onda ćemo vidjeti, zar ne, Bess?

Bess je već koračala prema Steveu i sad je zastala ispred njegova konja i prijekorno rekla:

— Daj ruku, momče! Budi džentlmen.

Steve Roche porumeni ali je poslušao.

Zajaše konja i Alice, pa budući supružnici uz smijeh krenuše budućim domovima.

* * *

Još jednom se poštanska kočija zaustavila. Ovaj put kod Vanesse, ponovo na raskrižju putova. Bilo je kasno poslijepodne, sparno, ali je omaru donekle ublažavao povjetarac s Brooka. Ben Burke je sa žaljenjem primio odlazak djevojaka. Kad se kočija zaustavila, protrljao je sneno oči i upitao:

— Što je sad opet? Da nije stanica?

Zavrtio sam glavom i odgovorio:

— Mislim da nije. Pogledat ću. — Izišao sam da barem protegnem noge. Nije bilo opasnosti jer je vozač upravo prilazio nekoj ženi što je jahala na konju i pružala mu dijete umotano u prljav pokrivač.

— Oh, ženo! — mrmljao je. — Zašto nisi već potražila liječnika? Mali mi izgleda vrlo loše.

Žena je sjahala šuteći i privezala konja za kočiju, a zatim

prišla vozaču i uzela dijete. Bila je mršava, ispijena, prije vremena ostarjela.

— Kakav liječnik, čovječe! — odgovorila je iznemoglim glasom. — Znaš da ga nema ovdje. Idem s djetetom u Charing.

Dječak, koji je mogao imati pet — šest godina, jedva je di-sao.

Uzeo sam ga od žene i ušao s njim u kočiju. Izgledao je vrlo loše. Čelo mu je bilo oznojeno. Bio je vruć. Očito je imao temperaturu.

— Što se to događa — opet je neraspoloženo mrmljao Burke.

U ruci mu se nalazila dopola ispijena bočica. Podigne je i smiješeći se primijeti:

— Gospodine Hogarth! Da samo znate gdje ju je Anna drža-la!

Onda je u mojim rukama ugledao dijete, brzo je ostavio bocu i preplašeno ga pogledao.

— Čini se da mali ima difte-riju! — Preuzeo ga je od mene i stavio na sjedalo ne pitajući ništa ženu koja ga je začuđeno promatrala. I meni je bilo čud-no što se toliko zauzima za dje-čaka. Pregledao ga je, a zatim rekao preko ramena:

— Do vraga, što si dosad če-kala, luda ženo? Mali samo što se nije ugušio. — Vješto mu je rastvorio usta i pogledao ždrije-lo, a onda zabrinuto zavrtio gla-vom. — Ako mu brzo ne oslobodim dušnik, dječak će umrijeti!

— Ali, otkud, kako...? Što se vi razumijete...? — procijedio sam namjeravajući uzeti dječaka i narediti vozaču da što brže vozi u Sharing, udaljen desetak milja.

— Ja sam liječnik — reče po-nosno Burke. Brzo je dohvatio

crnu torbu, otvorio je i počeo po njoj nešto čeprkati. Izvadio je skalper pa se obratio ženi:

— Drži ga za ručice! A vi, go-spodine Hogarth, za noge! Mo-ram mu na dušniku napraviti rez jer će se inače ugušiti. Gnoj i sluz su mu začepili dovod zra-ka.

— Oh, bože! — uskliknula je žena i zaplakala. — On će, on će ga zaklati! Učinite nešto, gospo-dine! — obratila mi se i počela očajno naricati. Pokušao sam je umiriti, shvativši da u Burkea mogu imati povjerenja i da on zna što radi.

— On je liječnik, ženo! Pustite ga da radi što treba. Pomognite!

Dječak se u tom trenutku za-kašljao i počeo se grčevito bori-ti za zrak. Ben Burke mi kimne pa pristupi poslu.

Bilo mi je žao djeteta. Malo se otimalo dok je liječnik tražio mjesto gdje će zarezati. Učinio je to jednim potezom. U prorez liječnik utakne tanku cjevčicu.

I gle! Dječak odmah počne bolje disati. S njegova se lica polako počne gubiti plavkasta boja.

Vozač i pratilac poštanske kočije šutke su promatrali ope-raciju. Kad je bila završena, lju-deskara se počеше po glavi i hukne:

— Pazi sad ovo! Najprije smo bili putujući zvjerinjak, sad smo postali i bolnica. Kad to ljudima ispričam, nitko mi neće vjerova-ti.

— Da! — odgovori pratilac i pljune.

Premda je zahvat bio završen i dječak počeo normalno disati, posao još nije bio gotov. Burke počne čistiti ranu, a nakon tog naredi vozaču da donese vode.

– Dok on donese vodu, sjednite kraj njega! Još je u bunilu – reče liječnik majci.

Do grada ćete mu stalno mijenjati obloge da mu skinete vrućicu. – Obavivši posao što je najbolje mogao, obriše znoj i reče: – Učinio sam sve što sam mogao! Kad stignemo u grad, morat ću potražiti lijekove. Mislim da će sve biti dobro.

– O, hvala vam, doktore! – usklikne žena i počne mu ljubiti ruke.

– Što ti je, ženo? Pusti me, do vraga! – branio se Bruke i pogledom tražio bocu koja se ot- kotrljala na kraj kočije. Kad ju je pronašao, bila je gotovo prazna. Iskapio ju je do dna i obri- sauo usta.

Vozač je u međuvremenu do- nio čaturicu s vodom i dao je ženi. Onda pogleda liječnika i upita:

– Mogu li brzo goniti konje? Da to ne bi malom naškodilo?

– Goni! Dapače, tjeraj što možeš brže! – odgovori Bruke.

Nekoliko trenutaka poslije konji snažno potegoše. Bili su odmoreni, pa kočija krene pu- nom brzinom prema Charingu.

Sjedio sam i razmišljao o ži- votu. Ova kočija kao da je bila preodređena za dobra djela. Najprije je do momka s nekog ranča dovela tri dame za vjen- čanje, a zatim je stigla na vrije- me da poveze bolésnog dječaka.

I ja sam u njoj našao svoju lju- bav.

• Kakva slučajnost.

U Charingu sam doznao prve vijesti o bandi Joea Snippyja. Ništa dobrog, samo najgore stvari: ubojstva, pljačke, silova-

nja... Skupio je oko sebe najgo- ri ološ i nitko mu nije mogao stati na put.

Šerif u Pilloryju je predugo čekao da ojača svoje redove umjesto da odmah organizira potjeru i smrsi mu konce već na početku. To se oklijevanje osve- tilo jer se čekalo da vojska uz- me stvar u ruke.

Bilo je krajnje vrijeme da se nešto poduzme kako bi kraj odahnuo od napasti.

Preporučili su mi da ne putu- jem kočijom. Iako je Pillory još bio udaljen oko pedeset milja, zaželio sam se jahanja, pro- stranstva prerije, tako dragih vidika. Nisam pristao. Ako i ku- pim konja, onda ću na cilj stići kad skupim sve potrebne obavi- jesti. Posjetit ću okolna naselja, stanice, salune i druga mjesta. Pričajući s ljudima, razgovara- jući o Joeu Snippyju, mogao sam složiti mozaik u kojem je, moram priznati, mnogo toga nedostajalo.

Prvo nisam imao njegovu najnoviju sliku. Osobiti njegovi osobni znaci su nepouzdan, ne znam gdje mu je skrovište, koli- ko ima ljudi, kakve su mu navi- ke. Uspijem li uhvatiti nekog od njegovih, možda samo doušni- ka ili ortaka, bio bih na konju. On bi im mogao dati tražene obavijesti.

Razmišljao sam mnogo o to- me. No Isabel mi je bila stalno pred očima. Ako želim uspjeti i smotati bandita, moram biti doista oprezan.

Želio sam se vratiti Isabeli. Čeznuo sam za njenim poljup- cima, ali to nije bio razlog da izgubim razum. Opreznost, lu- kavština i druge odlike moraju mi biti najvažnije ako želim us- pjeti.

Imam li ja sve to s trideset godina? Da, imam nekih kvaliteta, ali još nisam bio ni sjena slavnih saveznih šerifa. Hoću li to ikad postati?

Charing je bio poveći gradić. Bučan, pun iznenađenja, bogat salunima, kockarnicama, pucnjavom što je u njima odjekivala i mrtvim glavama.

Kad sam se kod hotelskih vrata raspitao zašto je tako, taj debeljko s drvenom nogom, čije se lice znojilo i sjalo, tužno je zakimao glavom.

— Gospodine, zlo je snašlo grad. Otkako su prije mjesec dana Snippyjevi banditi ubili šerifa, sve je krenulo naopako.

Ovo je saznanje za mene bilo iznenađenje. Kad sam stigao i oprostio se od Bena Burkea, koji je odlučio ovdje otvoriti ordinaciju, najprije sam čuo da je Joeova banda u okolici, da napada bogate rančere, dovodi stoku, pljačka poštanske kočije, banke... Ali nitko mi nije rekao da su stigli do Charinga. Obavijest vratara invalida potakla me da ga upitam što se to događa u gradu.

— Pa valjda imate novog šerifa? — primijetio sam.

On me pogleda kao da sam pao s neba i odmahnuo.

— Nemamo, gospodine! Nitko se ne želi prihvatiti te dužnosti. Svi se boje Snippyjevih ljudi.

— Pa nisu svi građani kuka-vice i strašljivci!

— Daleko od toga! — rekao je vratar. — Ima poštenih ljudi, ali ih nema tko voditi.

Dakle, tako stoje stvari. Da li će moj put u Pillory biti samo jalov pokušaj da nešto uradim? Ne očekuje li me tamo slično iznenađenje?

Nisam imao volje buditi savjest toga gradića. Učinit ću to nakon povratka, ako se ikad vratim živ i zdrav. Morao sam nešto uraditi i razgovarati s gradskim načelnikom i sucem, sa svima onima kojima je u interesu bio mir grada. Charing se nalazio na važnom raskršću putova. Već je po tome bio važan i imao je lijepu budućnost.

A kakva je budućnost grada u kojem vlada bezakonje gdje nema šerifa da potisne pritajene strasti? Znao sam što to znači u gradu gdje se sporovi rješavaju pištoljima i puškama.

Da bih urazumio te ljude, morao sam nastupiti kao savezni šerif. Hoće li mi pomoći autoritet da ih trgnem iz malodušnosti i da ih natjeram da shvate svu opasnost koja prijete gradu od Snippyja i sličnih?

Steve Brock bio je sudac, lji-gavac što je stalno trljao ruke i nije čovjeka gledao u oči. Bio je iznenađen kad sam mu pokazao značku, ali je glatko odbio moj prijedlog da imenuje nekog čovjeka koji bi mogao obavljati dužnost šerifa.

— Čujte šerife — rekao je. — Svaka Čast! Cijenim što ste došli dovde, ali ne želim se u to miješati. Milija mi je glava na ramenu. Upravo sam pred mirovinom i želim u miru uzgajati cvijeće.

Bio sam ljutit. On ide u mirovinu, uzgajat će cvijeće, a država će mu davati novac za život. Pitanje je da li je mirovinu uopće zaslužio.

— Obratite se gradonačelniku! On bi vam mogao pomoći — rekao je na kraju. Odlanulo mu je kad sam krenuo prema vratima.

Nisam volio debele mješine. A gradonačelnik je bio upravo takav.

E, kod njega je bila druga stvar. Saslušao me, problijedio kad sam mu pokazao značku i bio zatim med i mlijeko.

— Odmah ću nešto poduzeti!
— obećao je. — Sutra ću sazvati Gradsko vijeće. Znate, šerife, učinio bih to i prije, ali sam bio bolestan. Smrsit ćemo mi konce tom Snippyju!

Želio sam to od njega čuti, ali sam ocijenio da je to rekao samo da me umiri. Zato sam procijedio odmjerivši ga strogim pogledom:

— Kako to zamišljate, gospodine Ridge?

— Oh, lako! Ako u gradu ne pronađemo čovjeka za to mjesto, pozvat ćemo Bena Argylla da nam pomogne.

— Ben Argyll? Tko je taj?

— Poznati revolveraš, šerife. Poteže najbrže u ovom kraju i često ga angažiramo da se bori na strani zakona.

Poslao bih ga do vraga! Puknuo bih od ljutine. Samo sam stisnuo zube, svjestan činjenice da moram dalje. Pa dobro, ako je i Argyll, barem da uvede red.

— Kad se vratim iz Pilloryja, vidjet ću što ste uradili! Pretpostavljam da želite mjesto gradonačelnika. Svaka smicalica će vam samo štetiti u karijeri. Pokažete li se čovjekom, o vama će znati i guverner.

Te su ga riječi, čini se, ohrabrile. Promrmljao je kao da ne vjeruje u ono što je čuo.

— Doista ćete se za mene zauzeti kod guvernera?

Kimnuo sam. Odmah sam ga prozrao, ali sam želio barem na taj način doći do cilja. Kad smo

se oprostili, poklonio bi mi se do zemlje da je mogao. Ali nije zbog trbuha. Samo je teško disao i ponavljao kao navijen:

— Sredit ću ja sve dok se vratite, šerife.

— Vidjet ćemo — rekoh izišavši iz kancelarije koja je zaudarala na znoj.

Nisam ni sanjao da je, tek što sam izišao na ulicu, pozvao nekog čovjeka i naredio mu da me uhodi.

* * *

U Charingu smo ostali duže, uz objašnjenje da se gradski kovač napio i nema tko potkovati konje. Iskoristio sam to vrijeme da se odmorim i doznam nove pojedinosti o Snippyjevoj bandi. Ne znam ni sam zašto sam opet započeo razgovor s portirom u hotelu, onim invalidom s drvenom nogom. Možda zbog toga što je bio prvi čovjek od kojeg sam doznao da je banda započela operacije u gradu i oko njega.

Ponio sam bocu viskija smatrajući da će mu to, ako zna nešto više od onog što mi je već rekao, razvezati jezik. Bio je ugodno iznenađen pažnjom i rado je sa mnom popio čašicu dobrog viskija.

Poslije se raspreo razgovor o svemu i svačemu, pa i o tome kako je ubijen šerif.

— Hardy Kruger, moj gospodine, bio je dobar šerif! Volio je stati rogatima na žulj, i to ga je zacijelo stajalo glave. Kad je Snippy s bandom ušao u grad, i u hotelu »Carolina« počeo s razbojnicima krojiti zakon, Hardy se umiješao i dobio metak u leđa. Začudo, očevici kažu da je metak opaljen s prozora što gleda na ulicu i da nitko do

Snippyjeve bande nije povukao pištolj. Bilo kako bilo, Hardyja više nema, a grad je ostao bez šerifa.

— Da li se doznalo tko je pucao?

— Nije, zapravo, priča se da bi to mogao bit Snippyjev ortak, ali ja ne mislim tako. Uglavnom, ubojstvo je pripisano banditskom vodi premda je te večeri bio pijan kao daska.

— Što je bilo dalje?

— Što bi bilo, gospodine! Banda je i dalje pila i bančila do zore. Ujutro su posjetili banku, ali blagajna je bila prazna. Tom prilikom namrtvo su pretukli vlasnika, pa uz viku, ciku i pucnjavu odjahali iz grada.

— Zna li tko gdje je Snippyjev brlog? Gdje se on skriva?

— Priča se svašta — odgovori debeljko i ispije čašu. Lice mu se zacrvenilo od pića a oči kriješile kao u mačka. Obriše rukavom slinava usta, pa nastavi:

— Dobra kapljica, nema što! Aha! Gdje sam ono stao? Da, kažu da se vucara po kanjonima Cumberlanda.

Odjednom je zašutio i sumnjičavo me pogledao. Odmahnuo je glavom i upitao:

— Zašto vas, gospodine, zanima taj bandit? Da mu niste rođak ili...

Na silu sam se nasmiješio i zavrtio glavom.

— Ne, nije mi ništa. Pitam iz znatiželje.

Od tog trenutka, premda je ispio pola boce viskija, samo je nešto mrmljao. Shvatio sam da je rekao više nego što treba, da se nečeg boji i otišao sam uvjeren da nešto taji.

Opet sam na drugoj strani ulice opazio nekog čovjeka sa

stetsonom navučenim na neobrijano lice što me kriomice promatra. Kad sam krenuo da razgledam grad, slijedio me na pristojnoj udaljenosti. Onda se izgubio ili sam bio površan pa ga više nisam vidio. Pomislio sam da je to bio slučajni prolaznik i nisam tome više posvećivao pažnje.

Vratio sam se u hotel da se prije ručka, obrijem, a zatim sam odlučio svratiti u stanicu poštanske kočije upitati kad polazi kočija.

Iznenadio sam se kad sam našao poluotvorena vrata sobe. Tek što sam ušao, sve mi je bilo jasno. Netko je bio ovdje dok me nije bilo. Sve je bilo razbacano. Znači da nekog strašno zanima moja osoba. Razlog više za razmišljanje. Što je netko tražio među mojim prnjama, kad sam u gradu bio nepoznat, osim gradonačelniku? Nije valjda izlanuo da sam savezni šerif i tako me doveo u neugodni položaj?

Kad sam sišao u prizemlje i upitao portira da li je netko ulazio u moju sobu, odmahnuo je glavom i kategorički tvrdio da nikog nije vidio. Možda i nije bio toliko pijan da se jedva držao na nogama.

Razmišljajući o svemu tome, došao sam do zaključka da se ipak nisam prevario kad sam sumnjao da sam dobio »sjenu«.

Doduše, još nisam znao pozadinu te igre. Naslutio sam da je nekom očito stalo da sazna kuda se kreće savezni šerif. To me je zabrinjavalo, ali me radovalo i da sam pobudio pozornost, jer ću tako, možda, iščeprkati još nešto o Joeu Snippyju.

Pred restoranom sam zapazio ljude kako razgovaraju i po-

kazuju neki komad papira pribijen o prozorski okvir. Prišao sam bliže. Oni su ušutjeli, razmaknuli se i napravili mi prolaz, a zatim su se izgubili niz ulicu.

Na papiru je krupnim, neravnim slovima, pisalo: »Victor Kramer traži ljude kao pratiocе poštanske kočije u Pillory. Nagrada 30 dolara, uza sve putne troškove. Upitati u ispostavi rudnika«.

Nisam znao da se u okolici grada nalazi rudnik. Što je to tako važno da bi uprava rudnika tražila ljude da prate poštansku kočiju? Očito je riječ o vrijednoj pošiljci kad se pratiocima nudi za tadašnje prilike veoma visoka nagrada. Upitao sam gdje se nalazi ispostava rudnika. Neki prolaznik mi pokazuje crvenu zgradu na kraju ulice. Uputio sam se onamo namjeravajući se prijaviti za taj posao. Ionako sam putovao u onom smjeru, što bi značilo da bih bio bogatiji za 30 dolara i doznao o čemu je riječ.

Kad sam ušao u kancelariju, za stolom je sjedio muškarac srednjih godina, pravi kicoš: tanki brčići, uske usnice i nemirne sive oči. Na njemu crno odijelo, bijela košulja i crna kravata.

– Što želite, gospodine? – upitao je promuklim glasom i jedva me pogledao.

Pročistio sam grlo i odgovorio:

– U povodu oglasa na restoranu...

– Aha! Znači, prihvatili biste se tog posla?

Kimnuo sam. Odmjerio me od glave do pete, izvukao neki papir i službeno upitao:

– Ime i prezime... – Odjednom je zastao i rekao:

– Ali vi niste ovdašnji. Iz grada?

– Nisam.

– Odmah sam znao da vas nikad nisam vidio. Imate li konja? Zna li baratati oružjem?

– Znam pucati, ali nemam konja – odgovorio sam.

– Šteta! – reče on zamišljeno. Neko je vrijeme razmišljao, vrtio zamišljeno papir kojem su bila naškrabana neka imena, a onda se odlučio i rekao:

– Dobro! Kako rekoste da se zovete?

– Nisam se još predstavio. Richard Brooks! – lanuo sam prvo ime koje mi je palo na um.

– U redu, sutra u osam ispred poštanske stanice. Zna li uvjete?

Kimnuo sam i izišao iz kancelarije. Onda me pozvao da se vratim i napomenuo:

– Budite točni! Gazda ne voli šepRTLje. Moram vas upozoriti da je posao opasan i ako želite odustati... – Neću odustati – rekao sam. – Potreban mi je novac.

– Dobro.

Dao bih sve na svijetu da saznam kakav je to posao. No bio sam strpljiv i sutra ću sve saznati, pa nije bilo razloga da time razbijam glavu.

Taj dan bio je veoma dug i dosadan. Pomislio sam na Isabelu. Da li me se još sjeća? Čeka li me ili se vratila otkud je došla shvativši da joj put do Pilloryja ne bi donio ništa dobra? Pomisao na takvu mogućnost izazvala je u meni nespokojstvo, pa sam te noći dugo razmišljao o djevojci modrih očiju i slatkih usana u koju sam bio

zaljubljen do ušiju. Morao sam se, ako želim ispuniti zadatak, pozabaviti drugim važnijim stvarima i zato sam nastojao da što prije zaspim.

Koliko sam spavao i da li je to bio polusan nije mi bilo jasno. No otvori sam oči jer mi se učinilo da sam u odsjaju mjesečine opazio nečiju sjenku. Šmugnula je do okvira i stopila se s njim, ali se na zidu ukazala ispružena sjena ruke koja je držala pištolj.

Zanijemio sam od straha. Svakog trenutka mogao je prasnuti hitac. Ležao sam nepokretno i grozničavo razmišljao što da poduzmem. Ako se pomaknem, zaškripat će stare opruge na postelji, što će posjetioce ponukati da povuče okidač. Hoće li me metak pogoditi ili promašiti, to je bilo drugo pitanje. Suspregnuo sam dah i čuo kako na nadstrešnici škripe stare daske. Ruka se s pištoljem ispružila, noga je zakoračila kroz otvoren prozor i... Munjevito sam ispod jastuka izvukao kolt i pucao odmah.

Začuo se prigušen jauk, štropt, pa krik i nečije tijelo tresne o nogostup. Skočio sam i pletio prema prozoru. U odsjaju punog mjeseca, koji je osvjetljavao ulicu, opazih neznanca kako šepesajući zamiče iza ugla.

Pucanj je probudio obližnje pse, koji počеше lajati kao ludi.

Brzo sam se obukao i izjurio iz hotela.

Ulica je bila pusta, ali se ispod prozora vidio krvavi trag u prašini. Krenuo sam za njim oprezno s koltom u ruci i stigao do ugla.

Ispred mene se protezala ravna usnula ulica čiji je mir reme-

tio samo mojom prestrašeni dah i lajanje psa što se trgao na lancu.

Bio sam pod dojmom onog što se dogodilo, pomalo začuđen što nikoga nije probudio pucanj. Onda sam se sjetio da je pucnjava uobičajena u tom gradu gdje nema šerifa i da se svatko boji pri tom proviriti nos. Znatiželja je katkad mogla imati i te kako ozbiljne posljedice.

Vratio sam se istim putem u hotel shvativši da bi traganje za ranjenikom bilo glupo jer me iza svakog ugla mogla vrebati smrt. Nisam bio tako lud da život izložim opasnosti premda sam se zaklinjao da ću pronaći tog nitkova.

Sto se iza svega toga krije, tko je bio čovjek kojeg sam ranio? Jedno je bilo jasno kao dan: nekome sam smetao. Netko me se želio riješiti i saveznog šerifa spriječiti u obavljanju dužnosti. Kamo on pomoli svoj nos, dolaze neprilike, a one su se mogle izbjeći samo ako on na vrijeme bude likvidiran. Sumnjao sam u Ridgea. No kako da dokažem da on u tome ima umiješane prste jer je bio jedini čovjek u gradu kojem sam se predstavio?

Mučen tim pitanjima, zaspao sam tek pred jutro, a onda sam skočio kao oparen kad me portir probudio.

— Gospodine, vrijeme je da ustanete! Kočija polazi za pola sata.

Obukao sam se na brzinu, brzo popio viski i izašao na ulicu.

Bio je lijep, sunčan dan. Pred stanicom već je čekala kočija. Nigdje nisam vidio vozača ni pratioca, ali su zato iz obližnjeg saluna izišli neki ljudi. Među

njima se nalazio i onaj kicoš iz kancelarije. Nešto je žustro objašnjavao postarijem muškarcu, pravoj ljudeskari okrugle glave, obrubljene pramenom sijedo kose. Kad me ugledao, upozorio je na mene tog čovjeka. On me pažljivo odmjerio od glave do pete.

Iz saluna su izašli još neki ljudi, koji su nosili poveći sanduk, a zatim ga stavili u kočiju. Pojavio se zatim vozač i provjerio konjsku opremu, zauzevši nakon toga mjesto na sjedalu.

U tom trenutku sjedokosi muškarac zaplješće rukama i pozove nas na okup. Istupila su četvorica, sve ljudi odlučna lica. Bio sam peti na popisu koji je u ruci držao službenik iz kancelarije.

On počne redom prozivati. Moje ime izgovori na kraju, a zatim će kicoš piskavim glasom:

– Gazda će vam nešto reći.

Slušali smo, premještajući se s noge na nogu.

– Izabrani ste da pratite poštansku kočiju. Zato ćete biti dobro nagrađeni. Na vama je da ovaj sanduk, koji je unesen u kočiju, stigne u Pillory. Ima li pitanja? Nema! Hajde, uzjašite! A vi, vi...kako se ono zovete? Svejedno! Vi nemate konja pa ćete samnom u kočiju. Finch! Tjeraj!

Ugurao sam se s njim u praznu kočiju. Sanduk je bio smješten na suprotnom sjedalu. Vozač je pucnuo bičem i kočija krene.

Promatrao sam gazdu znatiželjno. I on je mene mjerio ispod gustih obrva. Procijenivši da sasvim dobro izgledam, pročisti grlo i napomene:

Nadam se da ćete biti korisni dode li do neprilika. Ne pouzdajem se baš u one napolju.

– Trudit ću se da zaradim 30 dolara – rekoh hladno.

– Vi niste iz grada, zar ne?

– pitao je gledajući me uporno. Potvrdno sam kimnuo, a on mi pruži ruku i reče:

– Kramer, vlasnik rudnika srebra!

– Brooks – odgovorih.

On se umorno nasloni na sjedalo, sklopi oči i reče:

– Nadam se da ćemo sretno stići u Pillory i da nas neće presteti ona prokleta banda.

– Mislite na Snippyja?

– Čuli ste za njega?

– Da.

– Ovo je već treća pošiljka koju šaljem u Pillory. Prve dvije mi je oteo taj gad. Ako ova ne stigne, ode rudnik! – Izgovorio je to trpkim glasom.

– Pljačka, zar ne?

– Tako je – odvratih Kramer i ljutito pljune. – Ovdje vlada bezakonje! Ne znam zašto plaćam porez kad se nitko ne usuđi tom banditu stati na rep.

– Dolijat će on, gospodine! – rekoh da ga utješim.

– Možda, ali kad crkne moj rudnik u koji sam uložio najbolje godine života. Sad, kad bih mogao računati na dobit, on uzima ono za što sam se trudio cijelog života.

Bilo je u svemu tome nečega čudnog. Kako je mogao kao pratnju uzeti posve nepoznate ljude? Zar u gradu doista nema više hrabrih ljudi ili...?

Kao da je slutio o čemu razmišljam, on se nasmiješi.

– Vidite, prisiljen sam da kao pratioce angažiram i nepoznate ljude. Na primjer vas. O

vama ne znam ništa. Možete svakog trenutka izvući pištolj i prisiliti me da vam dam taj prokleti sanduk sa srebrnim polugama.

– Nisu valjda svi stranci. A oni napolju?

– Poznajem ih! Čvrsti ljudi, ali...srebro je srebro, zar ne? Ima lakomih ljudi.

Osjećao sam da nešto taji. Možda u tom sanduku i nisu srebrne poluge. Možda je to neka Kramerova igra. Zašto bi javno, svima, na znanje dao što se vozi u kočiji? Mnogo pitanja a nijednog odgovora.

Kočija se već udaljila iz grada. Već se punila prašinom pa je Kramer počeo psovati:

– Uh, ugušit ću se! Što bih dao da jašem!

Slagao sam se s njegovim mišljenjem. Kimnuo sam i nasmiješio se.

– Nitko vas ne sili da sjedite u kočiji. Izidite!

– Nekako ću izdržati! – reče on i hukne obrisavši krupne graške znoja.

Dopadao mi se taj čovjek. Bio je poštenjačina od glave do pete. I hrabar, ako je naumio uraditi ono što sam pretpostavljao. Mogao sam osjetiti poštenog čovjeka. Da li je to bio nagon ili nešto drugo, svejedno. Čovjek koji je sa mnom sjedio u staroj kočiji bio je do onih koji se nikad ne predaju.

Odjednom se počeo grohotom smijati čudnim smijehom. Kao da se sam sebi ruga ili tako nešto.

– Ha, ha, ha! Ako Joe Snippy napadne, past će na guzicu od iznenađenja.

– Smatrate li da će nas napasti?

– Sigurno, samo ne znam gdje ni kad. Ostavio sam za sobom dugačak rep. – Njegov je smijeh bio zarazan. Počeo sam se i ja smijati. Odjednom je on odnekud izvukao bocu viskija, ispio dobar gutljaj i pružio mi:

– Hajde, pokvasi grlo! Isperi tu prokletu prašinu!

Nije mi bilo do pića, ali ga nisam odbio. Viski je bio dobar i odmah sam se osjećao bolje, premda se kočija ljuljala kao da je na valovima.

– Da li se, gospodine Kramer, možemo suprostaviti Snippyjevoj bandi? – pitao sam promuklim glasom.

– Zar se bojite?

Slegnuo sam ramenima.

– Ako uopće dođe do napada – rekao je – napast će sigurno samo nekoliko bandita. U Charingu nema šerifa, pa nema ni opasnosti da bi im se netko mogao suprostaviti. Što će se iznenaditi!

* * *

Prošli smo rijeku Fore Creek i padine Wiringa, posljednju prepreku do Pilloryja. Nakon zavoja stigli smo do kanjona, pust i sumoran kraj, gdje se uz kamen penjalo rijetko i kržljivo bilje.

Posljednje milje prošli smo šuteći, predosjećajući da bismo se upravo na tom terenu mogli sukobiti sa Snippyjevom bandom. Nešto opasno i prijetee visilo je u zraku! Čulo se samo jednolično kotrljanje kočije, topot konja i razgovor pratilaca.

A onda se dogodilo u usjeklini kroz koju je prolazila kočija.

Odjeknulo je nekoliko pucnjeva. S prednje strane kočije začula se psovka i uzvik bola, a

zatim se nastavilo čstro puškaranje.

Zauzeli smo zaklon i izvukli oružje. U našem vidokrugu nismo opazili nikoga. Odjednom je sve utihnulo. Kočija je stala i samo se čuo udaljen zvuk kopita.

— Pobjegoše, gadovi! — bijesno će Kramer i stisne zube.

— Predajemo se! Ne pucajte! — zavapio je tada vozač s prednjeg sjedala.

Umjesto toga odjekne još nekoliko pucnjeva, začuje se bolni uzdah i nastane grobna tišina.

— Izlazite! — začuje se zapovjednički, strogi glas.

Pogledao sam Kramera. On samo kimne glavom i baci kolt.

— Izlazite s podignutim rukama! Brže!

Poslušali smo. Kad su nam se oči privikle na zasljepljujuće svjetlo sunca što nam je sjalo u oči, vidjeli smo da nas je okružilo pet mračnih napadača.

— Ja bih i njih po kratkom postupku, Mac! — predlagao je bradonja podmuklih očiju.

— Zaveži! Ulazi u kočiju i iznesi sanduk!

Sve mi je bilo jasno. Oni su znali koliko ima pratilaca, gdje su raspoređeni i gdje se nalazi sanduk. Trudio sam se da između njih prepoznam Joea Snippyja.

Nijedan bandit nije odgovarao njegovu opisu.

— Hej, Mac! Snippy će biti zadovoljan plijenom — reče onaj što je ušao u kočiju po sanduk.

Iznosio je sanduk. Lice mu se napelo od napora.

Bandit kojem su bile upućene ove riječi, neki dugonja mračnoga i ružnog lica, zareži:

— Sveži ih!

Kramer je bio miran, mirniji od mene premda je o volji bandita ovisilo hoćemo li dobiti metak u glavu. Činilo se da tog dana nisu bili raspoloženi za ubijanje. Bile su dovoljne dvije žrtve, vozač i pratilac kočije, koji su kao lutke od krpe visili sa sjedala.

Kad su nas svezali, opet se javio onaj bradonja.

— Ja bih njih po kratkom postupku!

Umjesto da poslušaj, bandit ga ljutito ošine pogledom i priđe sanduku.

— Da vidimo sadržaj, Mac! — nasmije se jedan od njih.

Pogledao sam Kramera. Lice mu je bilo napeto, slično kipu. Nešto je čekao, ali što, to nisam znao. Samo mu je drhtala žilica nad očnim kopcima.

Tada se dogodilo...

Mac je pucao u lokot i razbio ga prvim metkom. Taj se hitac odjednom stopio u zaglušni, strašan prasak. Kao da ih je netko pomeo golemom metlom, njihova raskomadana tijela poljetješe na sve strane. Nije se čuo jauk ni stenjanje. Samo su konji prestrašeno rzali. Dim je štipao za oči, dinamit je oporo mirisao nakon praska. Sad znamo kakvo im je iznenađenje spremio vlasnik rudnika. Bilo je to užasno i okrutno.

Dakako, nije bilo okrutno za Kramera, koji se smijao kao lud. Tresao se od smijeha. Kad se razišao dim, čuo sam kako netko jauče.

— Ha, ha, ha! Dobili su što im pripada. Gadovi! Šteta što se tu nije nalazio Snippy! — urlao je vlasnik rudnika i trzao rukama da se oslobodi konopca.

— Na mjestu gdje se prije ne-

koliko minuta nalazio sanduk zadržala je samo jama. Osjećao se miris dinamita i krvi. Kad sam pogledao odakle se čuje jaukanje, ugledao sam jednog bandita kako se podiže, glavinja i urla kao da ga kolju.

— Moja noga! O, moja noga! U pomoć!

— Bio sam zaprepašten. Kad sam došao k sebi, shvatio sam da nas je spasilo samo to što smo bili svezani i što smo ležali na zemlji. Inače bismo zajedno s njima odletjeli u zrak.

— Dobili ste što ste tražili, pasji sinovi! — vikao je Kramer.

— Ali, kako ste mogli...? To je užasno — promucalo sam.

Pogledao me kao ludak.

— Bilo bi bolje da razmislimo kako ćemo se odvezati. Nemojte izigravati nevinašce. Nije vrijeme.

Trzao sam rukama kao i on, ali se nisam mogao osloboditi. Dok je Kramer zbog toga prigušeno psovao, meni je na um pala ideja kako da se oslobodimo. Pogledao sam prema banditu što je još jaukao i držao se za nogu koja mu je visila. Iz nogavice je liptala krv.

— Hej, ti! — povikao sam. — Odveži nas pa ćemo ti zaustaviti krvarenje i pokušati da te spasimo.

— Neka iskrvari! — poviče Kramer.

— Pokušaj se dovući do nas! To ti je jedina prilika! — vikao sam da ga trgnem iz očaja koji mu je potresao tijelo. Sad je samo cvilio.

Napokon je shvatio što želim i počeo puzati prema nama. Dahtao je od napora, stenjao, jaukao, ali je polako napredovao. Dugo je petljao oko naših veza

i cvilio. Nije imao više od dvadeset godina. Gotovo je bio dijete. Tako mlad, a cijelog će života biti invalid.

Kad nas je odvezao, srušio se onesvješćen. Kramer je skočio na noge i počeo trljati ruke. Pogledao je oko sebe, prišao konjima i počeo ih umirivati. Skinuo sam košulu, poderao je i pokušao momku zaustaviti krv. No ona je tekla i dalje, pa sam mu užetom stegnuo bedro i opazio da sad manje krvvari.

— Pomozite mi da ga unesem u kočiju! Moramo što prije doći u grad u kojem se nalazi liječnik — rekao sam Krameru.

Umjesto da me poslušna sklani, sjedala mrtvog vozača i pratioca, gurajući ih u prostor za prtljagu.

— Jeste li čuli što sam rekao?

— povikao sam strogo.

Slegnuo je ramenima i odgovorio:

— Baš me briga! Neka crkne!

— Kakav ste vi to čovjek, Krameru! — viknuo sam.

Okrenuo se i prezirno me odmjerio. Onda je sišao s kočije, prišao nekoliko koraka i unio mi se u lice.

— Ja sam ovo dugo čekao, mladiću! Platili su krvavo opljačkano srebro. Baš me briga što će jedan od njih otegnuti!

— Pomozite mi da ga unesem u kočiju, do vrata! — uzvratio sam.

— Naređuješ? E, nitko ne naređuje Krameru, da znaš.

— Učini to — rekoh mu još strožije — ako ne želiš da te optužim za ovaj zločin!

— Za zločin? Ma tko si ti da mi prijetiš?

Izvukao sam značku i stavio mu je pod nos, nakon čega je on

samo načinio grimasu i kimnuo glavom.

— U redu, šerife!

Pomogao mi je da u kočiju unesem bandita, a zatim je zauzeo vozačevo mjesto.

— Gonite što brže u grad!

Poslušao je i kočija poleti.

Od bande što je napala kočiju malo je ostalo. Tek jedan ranjenik. Nije bilo vremena da kupim njihove ostatke koji su u strašnoj eksploziji bili razasuti.

IX

U Wroughtu je bandit ostao bez noge. Držala se samo na koži i liječniku nije bilo teško da je odstrani. Kad je zašio ranu, oprao je ruke i odmahnuo glavom.

Sad o njemu ovisi hoće li se oporaviti. Izgubio je dosta krvi. No mlad je i vjerujem da će to nadoknaditi. Šteta!

Nisam mu rekao da je član Snippyjeve bande. To je bilo svejedno. Mene je zanimalo nešto drugo. Kad prizdravi, možda ću od njega doznati skrovište bande.

Od Kramera sam doznao da je dugo spremao osvetu.

— Nisam mogao podnositi gubitak ni činjenicu da se ništa ne poduzima protiv tog bandita — rekao je. — Zato sam zamolio inženjera u rudniku da mi napravi ovu klopku. Kao što vidite, upalilo je!

Gledao me začuđeno jer je na mojem licu opazio da nisam zadovoljan što su članovi Snippyjeve bande odletjeli u zrak. Bila je to užasna osveta. Možda bih ga mogao optužiti za okrutnost. Ali čemu? Vjerojatno bi još postao i heroj da sam to uradio tako javno.

Premda je to bilo grubo, banda Joea Snippyja smanjila se za četiri okorjela razbojnika. Tko su oni, tko je mladić što leži u liječničkoj ordinaciji i bori se za život, doznat ću tek ako on preživi. Zato sam ga često posjećivao.

S Kramerom sam se oprostio sutradan. Stisnuo mi je ruku i ozbiljno me pogledao.

— Znam što mislite o meni, šerife! Priznajem, imate pravo, grub sam. Grub je ovo kraj, nemojte to zaboraviti. Još ste mlad i štošta ćete naučiti ako poživite. Što se tiče Snippyja i njegove bande, ako zatrebate pomoć, tu sam! Imam u rudniku sposobne ljude koji će oduševljeno prihvatiti prijedlog da pomognu saveznom šerifu.

Dok sam razmišljao o onome što se dogodilo, shvatio sam da je Kramer imao pravo. Jest, ovo je grub kraj. Nema mjesta za obazirnosti. Ali raznijeti ljude...

Tri dana poslije ranjenik Bill Invis bio je sposoban malo razgovarati. U njegove bljede, beskrvne obraze, polako se vraćao život.

— Progurao je najgore — rekao je zadovoljno liječnik.

Morao sam ostati u gradu dok bandit ne bude sposoban da mi pokaže put do razbojničkog brloga.

Kad je došlo to vrijeme, jasno sam mu rekao što ga očekuje ukoliko mi ne pomogne.

— Još si mlad i razmisli o tome — rekao sam opazivši da je stisnuo zube. — Bit ćeš invalid cijelog života. Život invalida u zatvoru ne bih preporučio ni najvećem neprijatelju. Kao savezni šerif založit ću se za tebe

kod suda ako nisi mnogo sagriješio prema zakonu.

Ostavio sam ga da razmisli i posjetio mjesnog šerifa da se s njim dogovorim o eventualnoj akciji. Mark Judge bio je priglup, jednostavan čovjek. Dugo mu je trebalo dok je shvatio što želim. Nakon toga se zamišljeno počeo po neurednoj kosi i rekao:

— Na mene možete računati, šerife, ali...

Znao sam što želi reći: neka ne računam na građane, sve su to samo kukavice koje dršću kad se samo spomene Snippyjevo ime.

— Javit ću Krameru neka dođe sa svojim ljudima — napomenuo sam.

To sam i učinio pošto mi je sutradan Bill Invis rekao da se Joe Snippy s bandom skriva u Cumberlandu. Opisao mi je put. Ja sam sa zadovoljstvom ustanovio da je, osim dvije pljačke poštanske kočije, ovaj mladi bandit bio čist kad je riječ o ubojstvima. /i — Zauzmite se za mene, šerife! — cvilio je. — Što ću i kuda ću ovakav?

Žalio sam ga i pokušao shvatiti zašto je skrenuo na stramputicu. Bila je to uobičajena priča: bez roditelja potucao se kao kamen na cesti. Onda se spetljao s ološem, koji ga je povukao gotovo do dna.

Što se više bližio konačni obračun s bandom, sve sam više čeznuo za Isabelom. Želio sam da se sve to završi i da se vratim kao što sam obećao.

Plan koji sam nakon nekoliko dana izradio s Kramerom i Judgedom mogao je uspjeti ukoliko se ne dogodi nešto nepredviđeno.

X

Moj put u Pillory bio je prekinut spomenutim događajima, pa je sad moja polazna baza za obračun s bandom Joea Snippya postao Wrought, mali gradić stiješnjen između Wiringa i Cheviot Hillsa, pa sam se prilično namučio dok nisam našao čovjeka koji će nas odvesti u predio Cumberlanda.

Učinio je to Bertil Knolly, nekadašnji traper, čovjek koji je pola vijeka drugovao s tim planinama. Doduše, bilo ga je teško nagovoriti da se prihvati tog posla. Ipak, kad sam spomenuo da će biti dobro nagrađen, i to bačvom viskija, brzo je živnuo i nasmiješio se:

— Za novac nikako, za viski svakako.

Računavši mene, Knollyja, šerifa Ludgea, Kramera i njegove ljude, potjera je brojila ukupno deset ljudi. Dovoljno da ščepamo bandu, jer nam je Bill Invis spomenuo da je Snippy također ostao s toliko ljudi.

— Što predlažete? — pitao sam ga, shvativši da o njemu ovisi uspjeh naše akcije. Nisam poznavao teren ni navike bandita, premda je Invis detaljno govorio o tome, istakavši da su neoprezni u rano jutro kad spavaju umorni i mamurni od viskija.

Bertil Knolly je neko vrijeme šutio i razmišljao o mojem pitanju, a onda odgovorio:

Moramo udariti s dvije strane. Najhrabrije i najiskusnije ljude treba usmjeriti na prolaz. Ako za zauzmemo a da to ne opaze, gospodari smo situacije. Ostali će oko platoa napraviti krug i pucati.

— Sto vi o tome mislite, gospodine Krameru?

Vlasnik rudnika, koji mi je pripravno pritekao u pomoć, kimne i odgovori:

— Mislim da stari ima pravo! Što se tiče mojih ljudi, sve su to momci na koje se može računati. Ali kad bih mogao birati, onda su za osvajanje prolaza dovoljna dva-tri čovjeka. Recimo vi, ja i Knolly.

Složio sam se s njim. Sazvao sam ljude na okup i ukratko ih obavijestio o planu za napad, nakon čega smo otišli iz grada.

Do Cumberlanda i kanjona gdje se skrivao Snippy čekao nas je put dug dvadesetak kilometara, put nipošto lak jer se trebalo verati po planini. U udolici, koju su stanovnici šuma zvali Lone Hill, nalazila se brvnara nekog traperera i zeleni proplanak gdje se banda sklonila.

Put je prolazio bez posebnih iznenađenja sve dok Knolly nije ocijenio da mora odjahati naprijed i izviditi teren. Bilo je kasno poslijepodne. Sunce nije tako peklo jer je ugodnu svježinu donosio vjetar s planine. Jahali smo osrednjim tempom, računajući da ćemo u podnožju Cumberlanda zanoćiti. Do sumraka je trebalo da prođemo taj dio puta, da pričekamo da se vrati Knolly i ujutro krenemo u akciju.

Čekali smo i slušali gundanje Kramera koji je svojim ljudima zamjerio što potežu iz boce, premda je i sam, kad to nitko nije vidio, potezao iz pljoske što ju je držao u džepu.

Serif Ludge je stalno šutio, očito ljutit što smo mu odredili sporednu ulogu. Očekivao je da

ću mu posvetiti više važnosti umjesto da ga izjednačujem s ostalim ljudima iz potjere. Možda sam i griješio, ali mi se činilo da nije pouzdan i zato sam ga ostavio po strani.

U sumrak smo stigli do cilja. Iznad nas se crnio rub šume izrasle na padinama planine. Knolly se još nije vratio. Kad smo sjahali da izaberemo mjesto za logor, zabranio sam da se pale vatre.

Nebo se već osulo zvijezdama. Bilo je svježije i ljudi su opravdano negodovali što si ne mogu pripremiti večeru. Umjesto toplog jela žvakali su suhu govedinu i zalijevali je vodom. Poneki bi popio i gutljaj viskija.

— Starog još nema — primijetio je u jednom trenutku zabrinuti Kramer. — Možda su ga nanjušili?

U razgovor se umiješao šerif. Zavrtio je glavom i rekao:

— Stari je to lisac, gospodine Krameru! Neće se on dati tako lako spetljati.

Vjerovao sam Knollyju, ali sam ipak bio kao na iglama. Noć je polako prolazila, ljudi su se spremali na spavanje. Tek kad je izišao mjesec, pojavio se traper. Polako je sjahao, zatražio da nešto popije, a zatim je podnio izvještaj.

— Bit će lakše nego što sam mislio — reče pročistivši grlo.

— Čini se da su tako sigurni da čak nisu postavili ni straže. Koliko sam vidio, zabavljeni su jelom i pićem, a čini mi se da imaju i nekoliko djevojaka, jer sam čuo njihov smijeh.

Starac je nekoliko trenutaka šutio, ponovo pljunuo, a zatim zatražio da nešto pojede. Pogledao sam Kramera i Ludgea kao

da od njih čekam mišljenje. Ne dočekavši odgovore, rekao sam:

— To će nam otežati posao. Prisustvo žena ukoliko dođe do borbe može nam smetati.

— Da, to je nezgodno — složio se Kramer. Knolly je završio s jelom, obrisao usta i nezadovoljno frknuo:

— Ja bih njih po guzici! Šta se miješaju s banditima?

— Nisu one krive, stari! — pokušao sam ga udobrovoljiti.

Međutim, Knolly je i dalje nešto mrmljao. Obratio sam se Krameru:

— Kako bi bilo da ih upozorimo na opasnost?

— Kako?

Nitko tog trenutka nije znao odgovor. Na tome je ostalo.

Legao sam, ali nisam mogao usnuti. Gledao sam u zvjezdano nebo i mislio na Isabelu. Ako sve prođe kako treba, sutra ćemo likvidirati Snippyjevu bandu. Hoću li ga uspjeti uhvatiti i dokazati da sam sposoban i za veće, složenije akcije nego što su one koje sam dosad poduzimao?

Joe Snippy je bio opasan, lukav čovjek. Podugačak je popis njegovih zločina. Mnogi i nisu spomenuti u potjernici. Dogodili su se poslije i zacijelo svi ne bi stali na taj komad papira. Zato sam brižljivo planirao akciju, ne znajući njen konačni ishod, u strahu da nešto ne propustim. Bio sam prvi put u ovom kraju, nisam poznavao ljude ni podneblje i morao sam se osloniti na druge. To me ljutilo, jer nisam u rukama imao sve konce. Mogla je puknuti samo jedna nit i sve bi propalo. Moj put u Pillory bio bi uzaludan. Propalo bi desetak dana paklenske vož-

nje, što je bila bremenita mnogim događajima.

* * *

Ujutro, još prije svanuća, Bertil Knolly me probudio. Trgnuo sam se uplašen.

— Vrijeme je, šerife — čuo sam njegov prigušeni glas.

Ustao sam i stresao se od hladnoće. Kramer je već bio budan, a šerif je glasno hrkao.

— Šerif me probudio tim pile-njem, do vraga! — promrmljao je nezadovoljno vlasnik rudnika. — Koji ga je vrag natjerao da legne kraj mene?

Protrljao je oči, izvadio iz džepa bočicu i namignuo.

— Hoćete li jedan gutljaj, šerife?

— Može — rekao sam. Viski mi je ugrijao utrobu.

Ubrzo smo bili budni i spremni za polazak.

XI

Cumberland se pred nama ukazao kao siva, visoka prepreka, puna nečega tajanstvenoga i mračnoga, kao bedem, praveći nam na putu groteskne sjenke, pun nepozntih šumova i zvukova noći što je odmicala i prepustala mjesto danu.

Bilo je svježije jutro. Trudili smo se da se krećemo što tiše, susprežući dah i držeći konje za uzde jer je počinjao uspon. Svaki čas smo zastajkivali, pa opet polazili.

Ispod konjskih kopita kotrljalo se kamenje. Onda smo začuli naredenje da stanemo i ostavimo konje.

Pred nama se nalazio kanjon Maraud, okružen borovim krošnjama u podnožju, a gore rijetkim, kržljivim grmljem, koje se grčevito držalo za kamen.

Na nebu je još sjao mjesec, ali je njegovo svjetlo blijedilo u praskozorju što se naziralo iza planine. Kretali smo se za Knollyjem kao kolona mračnih sjena, s oružjem u rukama, pripravnici da brzo otvorimo vatru. Stari traper nas je vodio nepoznatim stazama. Ponekad su one bile prohodne i lake, a zatim smo se morali grčevito hvatati za oštro stijenje da bismo održali ravnotežu.

Bili smo mokri od rose. U zraku se osjećao miris omorike i bora i svježina planinske šume.

Korak po korak, oprezno i naćuljenih ušiju, pripravnici na iznenađenje, kretali smo se do cilja. Katkad bi se začula prigušena psovka, a onda se put nastavljao.

Već je svanulo kad smo bili pred ciljem. Stari se Knolly vukao do jednog do drugog, govoreći svakome gdje da zauzme mjesto i kuda da se kreće.

— Šerife — zašišta mi u uho — skoro smo pred ciljem. Podite sa mnom! Kramer i Ludge nas čekaju.

Nalazio sam se u sredini kolone. Pošao sam za njim, rasporedio ljude koji su zauzeli mjesta na povećem platou. Dolje ispod mene još je bio mir doline prekidan povremenim rzanjem banditskih konja.

Magla se lijeno vukla skrivajući nam vidik. Dizala se kao pjena u pramenovima, nakon čega prvi zraci sunca, još rume-nog od rađanja, osvijetliše divnu dolinu.

Knolly nas povede prema uskom prolazu što je djelomično bio skriven grmljem i trnjem. Kroz njega, kao kroz rudarsko okno, dolazilo se do doline.

Ljudi su se već rasporedili u polukrugu, pripravnici da pucaju na naš znak.

— Eno ih! — prigušenim će glasom Kramer i pokaže rukom u dolinu.

Ispod nas nalazila se udolina široka stotinjak metara, omeđena kržljivim biljem i surovim, gotovo okomitim liticama. Kraj maloga i bistrog potočića, što je tekao i vijugao kroz vrbe, nalazila se trošna brvnara.

Nekoliko konja mirno je paslo. Nigdje ni traga banditima...

Čekali smo. Minute su sporo prolazile. Ja sam razmišljao da li da prije pucnjave upozorimo bandite neka se predaju. Koliko sam poznavao Kramera, on bi ih s užitkom sve pobio. To nisam smio dopustiti. Stoga sam mu se privukao i prošaptao:

— Gospodine Kramer! Najprije ćemo ih upozoriti da su opkoljeni i tražiti da se predaju. Ako pruže otpor, onda...

Prekinuo me ljutitim glasom:

— Treba odmah pucati! Zašto da im damo priliku? To su sve okorjeli zločinci.

Stisnuo sam zube i oštro ga pogledao, a zatim procijedio:

— Ovo vam naređuje savezni šerif, gospodine Kramer!

Počeo je prigušeno psovati, ali sam bio siguran da će poslušati.

Prišao mi je šerif i drhtavim glasom šapnuo:

— Knolly je nekud nestao!

— Ja sam ga poslao da upozori žene na opasnost — rekoh.

No, Knolly se vratio neobavljenog posla i zadovoljno iske-sio:

– Sredio sam stražara, šerife!

– A žene? – upitao sam zabrinuto.

– Pih! Zar da zbog njih izgubim glavu!? – reče prezirno i pljune. Zatim, shvativši da se prenaglio, počese se po kosi i zabrunđa:

– Bogamu! Same su krive što su se spetljale s bandom.

Bio sam ljut što me nije poslušao i prekorio ga.

– Sad nije vrijeme da tako rezoniramo, stari!

Morao sam nešto učiniti. Trenutak sam bio neodlučan, a onda sam pogledao Kramera i rekao:

– Pokušat ću da se privučem brvnari i da ih nekako upozorim. Štitite me!

Učinio sam to svjestan posljedica, pošto metak ne bira cilja a nevini često stradaju.

Koristio sam jutarnju izmaglicu, gromove vrijeska i drugo žbunje da bih se neprimjetno približio nastambi. Imao sam vrašku sreću jer su se tog trenutka, umjesto Snippyja i njegovih ljudi, na vratima pojavile djevojke. Bile su raščupane, razdrljene i podbuhle od pića. Prišle su pojilu da bi se umile i usput razgovarale.

– Kakva noć, Clarisa! Sve me boli – tužila se plavuša i zijevala. – Valjda će nam to dobro platiti – procijedila je Meksikanka. Zatim počese četkati kosu.

– Hej, cure! – viknuo sam prigušenim glasom.

Bile su iznenađene. Pogledale su u pravcu gdje sam se nalazio.

– Gubite se prije nego počne pucnjava! Banda je opkoljena!

Probljedile su od straha. Pogledaše prema zaklonu otkud su čule upozorenje, a zatim dohvatiše suknje i pojuriše prema obližnjem šipražju.

Bio sam zadovoljan obavljenim poslom. Vratio sam se istim putem i zauzeo mjesto u zaklonu, zaduživši prethodno Knollyja da se za njih pobrine.

– Dovraga! Zašto baš ja?

U tom trenutku netko prigušenim glasom poviče:

– Eno ih! Izlaze!

– Prokleti psi! – prezirno reče Kramer i pljune, pošto su dva bandita napustila brvnaru i stala kod ograde da se pomokre. Nešto su razgovarali, a zatim jedan od njih obide konje i usput ponese naramak drva.

Iz dimnjaka se počne izvijati dim.

Prošlo je još pola sata, a onda je iz brvnare izašlo njih sedmero. Smijali su se, pljuvali, pušili i pogledavali prema brvnari kao da su nekog očekivali.

Onda se pojavio čovjek kojeg sam progonio. Bio je visok i vitak. Kroz dalekozor koji mi je pružio Kramer opazio sam usko, ptičje lice, podugačak nos, klempave uši i uho što je bilo priljubljeno uz čoškastu lubanju. Nije bilo sumnje: bio je to Joe Snippy! Čuo sam njegov grleni smijeh i zakleo bih se da sam čuo klokotanje viskija koji je ulijevao u sebe.

– Eno i desetog – promrmlja Kramer. – Dolazi iz koralja.

Pogledao sam prema Knollyju. Znači, Bili Invis nas nije prevario. Sad samo o starom traperu ovisi kad će dati znak za paljbu. Prepustio sam mu neka

sam o tome odluči, vjerujući u njegovo iskustvo.

Odjednom je Knolly podigao ruku. Opalio je metak u zrak poštujući moje naredenje.

Viknuo sam iz svega glasa:

— Predajte se! Opkoljeni ste!

Dolje je nastao strašan metež. Daleko od brvnare, izloženi našim puškama, bez pravog zaklona, bili su nam prepušteni na milost i nemilost. Na žalost, samo za kratko vrijeme. Kramer je imao pravo kad je rekao da se neće tako lako predati. Pojurili su na sve strane, kao da je među njih ubačen dinamit.

Počela je pucnjava sa svih strana. Padali su, urlali od bola, glavinjali ili ležali nepomično. Konji su prestrašeno rzali, a djevojke vriskale od straha.

Pucao sam, ali sam pogledom pratio Snippyja. Bio je u prvi mah iznenađen mojim povikom, ali je odmah shvatio i ocijenio da nema izgleda. Pojurio je prema konjima, ali se vratio i počeo se šuljati iza rijetkog i krčljivog grmlja. Oko njega su prštali meci, podizali su zemlju i odbijali se fijukom o kamene.

Kramerova vinčesterka je neumorno kvocala sijući smrt.

Miris pušćanog dima bio je oštar. Odjednom sam izgubio Joea Snippyja. Opsovao sam, podigao dalekozor i ugledao ga kako se vere uz usjeklinu, trudeći se da stigne do vrha na onoj strani koju nisu pokrivali naši ljudi.

— Ne dirajte ranjenike! — povikao sam.

Moja je pažnja bila okrenuta prema Snippyju. Pratio sam ga kroz dalekozor i vidio da se polako kreće prema vrhu. Požurio sam da mu presiječem put.

Grubo sam pri tome odgurnuo Knollyja, koji je mirno žvakao duhan i pio viski.

Kako će se taj prokletnik iznenaditi kad mu pod nos stavim pištolj. Došuljao sam se tiho iznad njega i usput provirio u dolinu.

Ljudi su prevrtali leševe, redajući ih jednog do drugog. Ranjenike su ostavljali na drugoj strani. Drugi su skupljali konje i ulazili u brvnaru.

Čuo sam kako se ispod Snippyjevih ruku i nogu kotrlja kamenje. Zvuk je bio sve jači što se više približavao vrhu.

Čekao sam, nestrpljiv kao nikad u životu. Grizao sam usne do krvi, sretan što se sve tako završilo, bez naših gubitaka. Meci ispaljeni prema nama nisu pogadali cilj jer je potjera bila dobro skrivena i zaklonjena, a bandite su imali na oku.

Uskoro sam čuo prigušeno dahtanje i stenjanje. Ispod Snippyja se nalazio ponor dubok stotinjak metara.

Ako mu se slučajno omakne noga, past će u ponor i od njega će ostati samo krvava kaša. Nisam to želio. Želio sam ga živoga i zdravoga, da odgovara za počinjene zločine. Da plati i da visi, da ljudi ovoga kraja mogu odahnuti. Dókle? Dok se ne pojavi netko sličan Snippyju i sve ne počne ponovo.

Nikad neću zaboraviti Snippyjevo lice. Pojavilo se iznad ruba stijene znojno i napeto, mrtvački blijedo do napora.

Kad je već mislio da je spašen, čekalo ga golemo iznenađenje.

— Evo i mene, Snippy! — zarežao sam zlurado i u lice mu uperio pištolj.

Vidio je na mojim prsima

značku saveznog šerifa i sve mu je bilo jasno. Stajao je na izbočini kamena, krvavih prstiju, koje je oderao na oštrom kamenju, i prestrašeno buljio u mene.

— Hajde, penji se! Još malo! Još malo, gade! — zlorado sam se smijuljio. Bio bih mu pružio ruku samo da ga se što prije dočepam. A on je odjednom počeo psovati i pljuvati.

— Ti, prokletniče! Nećeš me dobiti! — stenjao je.

I nisam ga dobio. Umjesto da se dohvati ruba litice, on se opusti, odgurne se krvavim rukama i kao da se od mene brani, krikne i baci se u dolinu.

Bio sam iznenađen i zaprepasten. Čuo sam kako se njegovo tijelo kotrlja po kamenju, odbija o litice i kako je tresnulo o zemlju. Ležao je dolje nepomičan, kao prljava krpa.

Sam je sebi sudio i tako me opet prevario.

XII

Vratili smo se u Wrought istog dana, umorni ali sretni što je naš pohod uspio. Pet mrtvih bandita klatilo se na našim konjima. Ranjenicima je pružena liječnička pomoć, pa je ordinacija doktora Roya bila ispunjena do posljednjeg mjesta.

Preostalo je da identificiramo poginule.

Opis s potjernice slagao se s lešom Joea Snippyja. Gradski pogrebnik imao je pune ruke posla. Zlokobno udaranje njegova čekića odjekivao je iz radionice. Gradani su zastajkivali, ulazili u mrtvačnicu da bi se uvjerili da je banda zloglasnog Snippyja likvidirana.

Kovali su me u zvijezde, vukli za rukav da mi čestitaju i koristili se svakom prilikom da mi iskažu priznanje i poštovanje, pogotovo kad bih ušao u salun.

Bertil Knolly je također bio junak dana, a i Kramer i ostali momci što su sudjelovali u potjeri. Njihovo oduševljenje je doživjelo vrhunac kad je Bill Invis identificirao leševe. Banditi su bili ucijenjeni na svote od 200 do 500 dolara, a njihov voda na 1000 dolara. Po zakonu je momcima pripadala nagrada.

Kad sam ih s time upoznao i rekao da će mi biti isplaćena i neka je ravnopravno podijele, bili su oduševljeni. A ja sam znao koliko me to stajalo živaca. Napokon sam se mogao opustiti i vratiti Isabeli.

Kad je nagrada isplaćena, pozvali su me u salun. Slavili smo dugo.

Kad je svanulo, oprostio sam se od Kramera. Poznavali smo se tek nekoliko dana, ali dovoljno da bismo postali prijatelji.

— Znate, šerife — rekao je — kad ste se predstavili kao savezni šerif, bio sam u nedoumici. Smatrao sam da savezni šerif mora biti stariji, iskusniji... uvjerio sam se da ste čovjek na svojem mjestu. Ako vam ikad zatreba moja pomoć, stojim vam na raspolaganju.

S Knollyjem se prije odlaska nisam mogao oprostiti. Pošto je dobio dio nagrade i bačvicu najboljeg viskija, povukao se u svoju brvnaru i nije se trieznio tih dana.

Šerifa Ludgea sam zadužio da pazi na uhvaćene. Bio je počašćen. Porasla mu je vrijednost otkako je sudjelovao u našem pohodu.

Billa Invesa sam poveo da bih ispunio obećanje i utjecao na smanjivanje kazne. Bio je sretan što je tako prošao.

— Hvala, šerife! — rekao je. — To vam neću zaboraviti. Vi ste mi otvorili oči. Znam da moram odgovarati pred zakonom, ali sam ipak zadovoljan što se tako završilo. Doduše, nemam noge, ali...

* * *

Kad je Wrought ostao iza kočije, mogao sam odahnuti. Vraćao sam se natrag Isabeli, djevojci modrih očiju i crne kose, divnog tijela i slatkih usana. Ako me čeka kao što je obećala, bit ću najsretniji čovjek.

Ne tajеći nestrpljenje da je što prije ugledam, zadovoljan sam sa sobom i činjenicom da guverneru mogu pogledati u oči i reći da sam zadatak uspješno obavio, putovao sam istim putom na kojem sam toliko toga doživio. Sad, kad je sve prošlo, kako je sve to ostalo iza mene, bio sam bogatiji za još jedno iskustvo. Svim srcem želio sam skršiti bezakonje. Da Zapad, taj divlji i tako veličanstveni predio, živi u miru. Da svi ljudi dobre volje grade sebi budućnost u zemlji koja je pružala velike, neslućene mogućnosti.

Prije nego što se vratim Isabeli, morat ću obaviti još neke poslove. Pokazat ću neodlučnim predstavnicima zakona da je prošlo vrijeme samovolje i oklijevanja... One koji nisu sposobni da nose značku, smijenit ću i zalagati se da građani izaberu prave ljude.

Dok je kočija jednolično tandrkala po neravnom putu, sklopio sam oči zadovoljan.

XIII

Za dva dana, umoran ali sretan što sam pred Charingom, ugledah grad kako se kupa u suncu. Bio je lijep, sunčan dan, kao stvoren da u čovjeku izazove dobro raspoloženje. Kad se poštanska kočija zaustavila na gradskom trgu što je izdisao od omare, bio sam među prvim putnicima koji su izišli.

Zaboravio sam Billa Invesa i požurio prema hotelu.

Bio sam ovdje u Charingu da ljubljenu stisnem u zagrljaj, poljubim je i upitam:

— Hoćeš li se udati za mene? Ja, doduše, nemam ništa drugo do značke saveznog šerifa, ali gradit ćemo zajednički bolji život.

Da, tako sam mislio dok sam jurio uza stube do njene sobe. Srce mi je burno kućalo, usne su bile suhe i grozničave. A ona je, čini se, osjetila da sam se vratio. Ugledao sam je na vratima. Bila je lijepa u purpurnoj haljini što je stezala njeno mlado, bujno tijelo. Njene modre oči bile su širom otvorene, a usne pripravne na poljubac.

— Harry! Harry, ljubavi moja! — uskliknula je.

Pojurila mi je u susret kao srna i bacila mi se u zagrljaj.

— Oh, napokon sam te dočekala!

Držao sam je u zagrljaju i milovao joj kosu. Onda sam joj nježno okrenuo glavu i poljubio suzne oči, a zatim upio slatki nektar njenih usana. Nije trebalo ništa govoriti.

Ušli smo zagrljeni u sobu. Bio sam prašan i prljav od puta, ali je to nije smetalo da me poljubi.

— Bit ću ti dobra žena, Harry!

— U dobru, u zlu, Isabel! — nadopunio sam je i želio da svima kažem kako sam napokon našao sreću.

U PRIPREMI:

Jess Cody
Zlatni izazov

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 14.040 d, a za šest mjeseci 7.020 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRO). Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 300.000 d, C/b stranica 200.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza Odlukom Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

SERGIO ARAGONES GRU

U ovom broju vašeg Maxi
Superstripa prva luckasta epizoda
s jednim od najduhovitijih junaka!

GRU, LUALICA
po prvi puta u našim izdanjima!
Čaknuti Aragonesov anti-heroj u osvajačkom pohodu!